PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Savaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 198 KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 18, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

Japonai Griauna Ir Kitus Puikius Chinijos Miestus Dar Nematytu Baisumu

Mrs Lamb, vadė Toronto moterų streiko prieš pieno kainos kėlimą, taipgi organizatorė šeimininkių unijos, kuri tuoj pasieksianti 10,000 narių.

VALDŽIA KRAUSTOSI Į HANKOVĄ, BET RUOŠIASI GINT NANKINGĄ

Trijų Miestų Žmonės Randasi Dideliame Pavojuje

SHANGHAI, Lapkričio 16. — Tūkstančiai žmonių šiandien bėga iš trijų didelių miestų, kurie yra smarkiai japonų bombarduojami.

Vakar japonų orlaiviai užpuolė gražųjį Soochovo miestą, kurio vardas reiškia "rojų po dangum," ir baisiai jį apgriovė. Soochovas randasi apie 50 mylių į vakarus nuo Shanghajaus, turi 500,000 gyventojų. Japonai nuo šio gražiojo miesto jau tik už 10 mylių. Apie pusė šio miesto gyventojų išbėgo, o kiti pasiliko tarp griuvėsių laukti baisios mirties. Vakar čionai buvo numesta virš 700 didžiųjų bombų. Soochovas savo laiku buvo dinastine sostine.

Antras didelis žmonių bėginas eina iš šalies sostinės Nankingo, kurį japonai tikisi pasiekti už mėnesio laiko, o dabartiniu laiku nepaliaujamai bombarduoja. Valdžia nutarė kraustytis į Hankovą, esantį apie 300 mylių į vakarus nuo Nankingo, tačiau už 125 mylių nuo sostinės budavoja Hindenburgo modelio apkasus ir pasiryžus ginti miestą.

Trečias miestas, esantis dideliam pavojuje, tai turtingosios Shantung provincijos sostinė Tsinan. Tai paskutinė Šiaurės Kinijoj japonų neužimta provincijos sostinė, bet japonai nuo jos randasi tik už 15 mylių. Prie šio miesto randasi garsioji Geltonoji upė.

Japonai skelbia, kad laike bėgimo iš Shanghajaus į Soochovą visą pakelę nukloję lavonais. Žuvę apie 5,000 kareivių ir apie 5,000 paėmę belaisviais.

Tuo pačiu laiku japonų karo laivai ir orlaiviai dažnai bombarduoja Wutungo ir Shutzuvei tvirtoves Kinijos pietuose ir kitus miestus.

Kanada Parduodama Metalus Gelbsti Japonijai

BRIUSELIS, Belgija, Lapkričio 16.—Čionai einančioj devynių didžiųjų valstybių konferencijoj tolimųjų rytų klausimu, Kinijos delegacija nurodė, kad Kanada pagelbsti Japonijai parduodama varį, aluminijų, nikelį ir kitus reikalingus karui metalus. Virš 97 nuošimčius vario Japonija perkasi Kanadoj, o aluminijaus virš 71 nuošimčio. Japonijos orlaiviai, kurie bombarduoja Kinijos miestus, beveik ištisai yra padaryti iš Kanados aluminijaus. Kulkos, kuriomis šaudo Kinijos gyventojus, irgi daugiausia padarytos iš kanadiško metalo,—nurodė Kinijos delegatai.

Konferencijoj vyksta antroji nesikišimo komedija. Suvienytų Valstijų, Anglijos ir Francijos delegacijos neva paskelbė deklaraciją, pripažindamos Japoniją užpuolike. Deklaracija buvo priimta, bet Skandinavų šalys nuo balsavimų visai susilaikė, o Italija balsavo prieš.

Kinijos delegacija reikalauja ekonominių sankcijų, nurodydama, kad apie 65 nuošimčiai Japonijos eksporto eina į Angliją, Suvienytas Valstijas, Franciją ir Kiniją. Nuo jų prikaluso ir Japonijos pajėgimas kariauti. Jeigu virš minėtos šalys sulaikytų prekybą su Japonija, ji nepajėgtų vesti karo.

Frazinį Japonijos pasmerkimą padarė ir Kanados delegacija, pasmerkdama, kad Japonija atsisakė dalyvauti toj konferencijoj, nors keletą kartų buvo kviesta. Bet Ottawa šiandien paskelbė, kad Kanada nesiims iniciatyvos sankcijų pravedime, o darys tik tą, ką nutars devynių jėgų konferencija.

Anglijos Konservativ. Mėgina Artintis Prie Nazių

LONDONAS. — Anglijos ministeris pirmininkas Čamberlainas užsienių politiką mėgina pririšti prie fašistinės Berlyno-Romos ašies. Tam tikslui į Berlyną pasiųs Viskontą Halifaxą, kuris mėgins užmegsti su Italija ir Vokietija tampresnius ryšius.

Šis vizitas buvo oficialiai paskelbta. Gandai eina, kad ir Edenas yra priešingas šiam vizitui, nes tai buvo suplanuota be jo žinios. Taipgi nepatenkinti ir kiti žymūs konservatyvai, nes ten nuvykęs Halifaksas atstovaus visai mažą industrialistų ir finansierių grupę ir Angliją naudos ekonominei ir politinei Vokietijos ir Italijos naudai.

Anglija ir taip jau aktualiai finansuoja Vokietijos apsiginklavimo programą įvairių paskolų formoje, o nuvykęs stambiųjų kapitalistų pasiuntinys gal mėgins įkalti kylį tarp Italijos ir Vokietijos, gal prisidės prie Berlyno-Romos ašies.

Liaudiško francūzų laikraščio ofisas Montreale, užrakintas pagal reakcionieriaus Duplesio įstatymą. Nežiūrint to, laikraštis nesustos ėjęs ir raginęs kovoti.

FAŠISTINĖ PREMIERO DUPLESSIO REAKCIJA SMARKIAI SIAUČIA KVEBEKO PROVINCIJOJE

POLICIJA UŽDARO LAIKRAŠČIUS SPAUSTUVES IR KNYGYNUS

Išplėšia Darbininkiškas Įstaigas ir Atskirų Veikėjų Butus; Grąsina Unijizmui

MONTREAL. — Lapkričio 9, 10 ir 11 dienomis provincialė ir Montrealo miesto policija praktikavo Kvebeko premjero Duplessio išradimą, anti-komunistinį įstatymą—"Podlock Law." Be jokių varantų policija įsiveržė į darbininkiškas įstaigas ir privačius biznius ir plėšė, kas pakliuvo po jos rankomis, ir po išplėšimo užrakino namus ar butus, kurie, sulyg jų manymu, atsiduodavę "komunizmu."

Pirmiausia padarytas užpuolimas ant francūzų liaudiško laikraščio "Clarte" (Šviesa). Laikraščio redakcijos ir administracijos raštinėje padaryta krata, tikriau tariant, plėšimas, per kurį policija pasigrobė senus laikraščio numerius, knygas, laiškus, skaitytojų sąrašus, rašomas mašinėles ir kt. Kratos laike vienam darbininkui atvykus įstaigon, iš jo rankų policija atėmė ryšulį ir išsivežė. Įstaigos tarnautojus prisiekdino, kad po policijos išvykimo per metus laiko neitų į užrakintą raštinės kambarį.

Pas "Clarte" redaktorių drg. J. Peron, jam neesant namie, padaryta jo bute panašus plėšimas, iš kur policija išsivežusi viską, ką tik ten rado. Net buržuazinių žurnalų kopijas.

Privatiška spaustuvė, kur buvo spausdinamas laikraštis "Clarte," taipgi policijos išplėšta ir užrakinta visiems metams. Taip pat pasielgta ir su Old Rose Printing Co. spaustuve. Ši spaustuvė kaltinama tame, kad ji unijinė dirbtuvė ir atlikinėdavusi visokius unijoms spaudos darbus.

Paskiau sekė puolimas ant knygynų, kur pastebėję komunistinio turinio knygų. Modern Book Store, kuris buvo turtingas visokio turinio mokslinėmis ir politinėmis knygomis, yra smarkiai policijos apiplėštas. Daug brangių knygų konfiskuota. Daily Clarion raštinėje taipgi padaryta krata, iš kur išsivežė daug senų laikraščio kopijų ir knygų.

Lapkričio 11 d. 18 provincinių policininkų įsiveržė į Friends of Soviet Union raštinę, kur taipgi viską, kas tik ten buvo, policija pasigrobė. Čia kratos laike dar skaudžiai tapo užgauta raštinės tarnautoja, už tai, kad ji atsisakius pildyti policijos reikalavimus, neleisdama be varanto veržtis legaliai gyvuojančion kultūrinėn įstaigon.

Po pirmųjų policijos kratų-plėšimų Kvebeko provincijos premjeras Duplessis per turčių didlapius pareiškė: "Tai tik pradžia mūsų veikimo." Kvebeko kardinolas Villeneve isteriškai šaukia naikinti komunizmą. Bet darbo žmonių būvio pagerinimo klausimas nė Duplessiui, nė

(Nukelta į 6-tą puslapį)

Mr. Woodswortas, CCF vadas, ragina kovoti prieš Duplesio reakciją Kvebeko provincijoj.

Francijos Darbininkų Unijos Boikotuos Japoniją

PARYŽIUS, Lapkričio 16. — Francijos Darbininkų Generalinė Konfederacija, kuri apima apie penkis milijonus darbininkų, užvakar paskelbė Japonijos prekėms boikotą ir įvairiose Francijos dalyse visą eilę demonstracijų taikos apgynimui.

Ši Konfederacija yra viena iš svarbiausių Liaudies Fronto valdžios rėmėjų. Ji atsišaukė į darbininkus nepirkti Japonijos gaminių ir kartu sulaikyti į Japoniją vežamas prekes. Taip pat skatina Franciją suteikti respublikoniškai Ispanijai tarptautines teises, legalizuojant jai reikiamų ginklų ir amunicijos pirkimąsi.

Visoje šalyje Konfederacija sušaukė 20 didžiulių susirinkimų, kuriuose jos vadai šaukė žmones kovoti už aukštesnes algas, senatvės pensiją ir plačią viešųjų darbų programą. Kartu protestavo prieš kainų kėlimą ant gyvenimui reikalingų produktų ir kartu reikalavo, kad valdžia eitų prie visos eilės socialinių reformų.

REIKALAUJA PANAIKINTI REAKCINĮ ĮSTATYMĄ

REGINA, Lapkričio 16.—Vakar šio miesto auditorijoj kalbėjo CCF vadas Woodswarth. Jis atsišaukė į visus individus ir organizacijas, ragindamas siųsti ministeriui pirmininkui Mackenzie Kingui protesto laiškus ir telegramas, reikalaujančias Duplessio pagaminto svetainių užrakinimo įstatymo panaikinimo.

Trades and Labor Kongreso sekretorius Tallon pareiškė, kad jo vadovaujamos unijos rems kovą prieš Duplessio įstatymą, nes jis yra nelegalus ir prieš konstitucinis.

Toronto Miestas Kasmet Sumoka Milionieriam Po $20,000,000 Tik Procentais, Sako Smithas

TUOS PINIGUS DAUGIAUSIA SUMOKA SMULKUS SAVININKAI

Darbininkų Kandidatai Reikalauja Reformų

TORONTO. — Aldermanas Smith nurodo, kad Toronto miesto municipalitetas per metus laiko bankieriams sumoka netoli 20 milijonų dolerių nuošimčiais. Ši sunki nuošimčių našta gula daugiausia ant smulkiųjų savininkų.

Dabartiniu laiku miesto taryboje esantieji buržuazijos pastatyti atstovai nesirūpina tos mokesčių naštos palengvinimu, bet stovi už jos padidinimą. Jie ruošiasi prie pravedimo stambiesiems kapitalistams reikalingos gatvės ir statymo dviejų aerodromų. Tam tikslui reikės skolinti keletą milijonų dolerių ir padidinti nuošimčių naštą.

Draugas Smithas ir kiti darbininkų kandidatai stovi prieš tų nereikalingų dalykų statymą ir reikalauja mažų namų savininkus paliuosuoti nuo tų mokesčių naštos.

Smithas įnešė miesto valdybon sumanyma, kad būtų padidinami mokesčiai stambiosiams korporacijoms, o sumažinti mažiesiems savininkams. Sulyg to sumanymo, mokesčiai sumažėtų virš 100,000 savininkų, o stambieji lengvai galėtų išsimokėti, bet nesant miesto valdyboje žmonių reikalų gynėjų, šis sumanymas buvo atmestas.

Smithas nurodo, kad išrinkus draugą Tim Buck kontrolierium ir daugiau darbininkiškų aldermanų, šiuo klausimu būtų galima daug nuveikti ir sumažinti nepakeliamą mokesčių naštą.

PARYŽIUS.—Francijos geležinkeliečių unijos nacionalinis komitetas atsikreipė į 800,000 savo narių, kad jie parinktų maisto, drabužių ir kitų būtinų gyvenimui dalykų. Tie daiktai planuojama sukrauti į vieną "solidarumo traukinį" ir pasiųsti į Ispaniją. Tam tikslui geležinkeliečių unijų komitetas paskyrė 50,000 frankų.

Stewart Smith, darbininkų aldermanas, kuris kovoja už darbo žmonių reikalus. Lapkričio 28 jis kalbės lietuvių mitinge, 6 Denison.

FAŠISTAI GAVO Į KAILĮ ARAGONO FRONTE

HENDAYES, Lapkričio 16.—Čionai gautomis žiniomis, fašistai darę ataką netoli Batanero, Aragono fronte, bet ataka nepavyko ir turėjo atsitraukti su dideliais nuostoliais.

Valdžios vadovybė Aragono frontu tvirtai pasitiki ir išreiškia, kad bus atmuštos visos fašistų atakos. Valdžios kariuomenė prie to yra gerai pasiruošusi.

Netoli Francijos rubežiaus tapo sulaikyta tūla Raimonda Pages, jas kurią rasta daugybė prane imų ir kitokių dokumentų, liudijančių ją esant fašistų šnipe.

Šv. Kazimiero-Jono Pašal. Draugija Parėmė Streiką

MONTREAL. — Lapkričio 14 dieną Vytauto Kliube įvyko Šv. Kazimiero-Jono Pašalp i n ė s draugijos narių mėnesinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo apie 75 nariai. Dalyvaujanti rūpestingai svarstė organizacinius reikalus.

Šiame susirinkime nominuota kandidatai draugijos valdybon del 1938 m. Nominuota sekanti nariai: Į pirmininko ir vice-pirmininko vietą nuominuota: Gyvis, Bagdonas, Vaišnora ir Pauliukaitis; į iždininko vietą—Arlauskas ir Girdauskas; į finansų sekretoriaus vietą—Varaška, Kerbelis ir Brukas; į prot. sekretorius—Navickas, Astrauskas ir Mačnickas.

ALDLD Pirmo Rajono Komiteto laiškas su užkvietimu dalyvauti metiniam Liaudies Balso koncerte, sausio 9 d., 1938 m., priimtas. Draugija nusistatė tą dieną nieko neruošti, kad nariai turėtų progą dalyvauti Liaudies Balso koncerte.

Skerdyklų darbininkų unijos delegatai atsikreipė paramos del streikuojančių Wilsil's skerdyklos darbininkų. Nariai suaukavo $5.30.

Visi nariai užkviesti dalyvauti ir darbuotis, kad Šv. Kazimiero-Jono Pašalpinės Draugijos pusiau su Vytauto Kliubu ruošiami šokiai š.m. lapkričio 20 d. Vytauto Kliubo salėje būtų pasekmingi.

Draugijos Narys

KUBOS LIAUDIS JUNGIASI KOVAI PRIEŠ BATISTA REŽIMĄ

HAVANA, Kuba. — Įvairios anti-fašistinės grupės, pradedant konservatyvais ir baigiant komunistais, aną sekmadienį sutvėrė liaudies frontą kovai prieš tironišką Batista režimą.

Konferencijoj dalyvavo įvairių partijų atstovai, laikraštininkai, profesoriai, kurios nepajėgė išvaikyti pusiaufašistinė Batista valdžia. Taip ir susiformavo revoliucinis blokas. Jame dalyvavo ir uždraustos Kubos Komunistų Partijos atstovai.

TARSIS KAIP PAGELBĖTI ISPANIJOS PABĖGĖLIAMS

PARYŽIUS.—Lapkričio 20 ir 21 dienomis čionai susirinks Tarptautinės Raudonosios Pagelbos pildomasis komitetas ir plačiai apdiskusuos teikimą Ispanijos pabėgėliams pagelbos.

Ši pasauliniai žinoma organizacija per keliolika metų rūpinosi nuo kapitalistinio teroro nukentėjusiais, daugeliui pagelbėjo, o paskutiniu laiku jos darbas dar padidėjo.

Sovietų Sąjunga Rengiasi Prie Svarbių Rinkimų

MASKVA, Lapkričio 16. — Kandidatų į Vyriausį Sovietą nominavimas jau pasibaigė. Dabar visoje šalyje prasideda pirmrinkiminiai susirinkimai, kuriuose bus išdiskusuota, kas tinkamas išrinkti, o kas ne.

Sulyg rinkimų įstatymų, kandidatai privalo būti užregistruoti nevėliau 30 dienų prieš rinkimus. Rinkimai įvyks gruodžio 12 dieną. Tad iki šiam laikui yra visi jau užregistruoti.

Tarp kandidatų yra užregistruoti visi aukštieji Sovietų vyriausybės asmenys, kaip tai, maršalas Budeny, Lenino našlė Krupskaja, Kalininas, Kaganovičius, Litvinovas, Molotovas, Stalinas ir kiti. Kas svarbiausia, tai kad kiekvieną žymesnį žmogų savo kandidatu stengiasi pastatyti daugelis rajonų, pavyzdžiui, Stalinas buvo nominuotas net 800 skirtingų vietų. Tas pats ir su kitais. Suprantama, jie kandidatuos tik vienam distrikte.

Šale pasižymėjusių vyriausybės asmenų kandidatuoja pasižymėję darbininkai ir mokslo žmonės, kaip tai: Nikolai Svernik, unijų sekretorius, Ivan Papaninas, šiaurės ašigalio esančios mokslinės grupės viršininkas, Nikolai Smetanin, stakanovietis apavų dirbtuvės, Nikiti Izotov, stakanovietis angliakasys, Muskvin, pasauliniai pagarsėjęs Maskvos teatro aktorius ir kiti.

Šale Komunistų Partijos pastatytų kandidatų yra nominuota tūkstančiai kandidatų nuo įvairių organizacijų, kaip tai, darbininkų unijų, kooperatyvų, jaunuolių,, kultūrinių ir kitų legališkų organizacijų.

Šventos Žemės Sukilėliam Malšint Naudoja Orlaivius

JARUSALEMAS, Palestina, Lapkričio 16. — Daugelyje Palestinos vietų vyksta pasikartotini susirėmimai tarp arabų ir žydų. Prieš Iraq viršininko sukilėlius anglai veda didelę kampaniją. Kalnuotose srityse naudojama ne tik kariuomenę, bet ir orlaiviai.

Miestuose ir kaimuose pasikartoja teroristiniai aktai; apsiginklavę gaujos atiminėja maistą ir pinigus. Tokios bandos kartais susideda net iš kelių desėtkų vyrų. Vienam susikirtime buvo užmušta du banditai ir vienas arabiškas detektyvas.

Jerusaleme praeitą sekmadienį susikirtimuose tapo užmušti 8 žmonės. To sąryšyje yra suareštuota ir 24 žydų revizionistų organizacijos nariai.

Raffa ir Tel Aviv miestuose policija užsitvėrė spygliuotais dratais ir visus valdžios namus apstatė stipriomis sargybomis.

KANADOS TAIKOS KONGRESĄ PASVEIKINO IR MEKSIKOS PREZIDENTAS

TORONTO.—Lapkričio 19, 20 ir 21 dienomis Toronte įvyks kongresas už taiką ir demokratiją. Kongresas iki dabar jau gavo nuo daugelio šalių žymių politikų širdingiausius linkėjimus, tarp jų ir nuo Meksikos prezidento Cardenas.

Taipgi kongresui sveikinmus prisiuntė Edvardas Heriotas, buvęs Francijos ministeriu pirmininku, York arcivyskupas ir daugelis žymių asmenų.

SKERDYKLŲ STREIKIERIAI LAIKOSI VIENINGAI; STREIKAS PLEČIAMAS IR Į KITUS FABRIKUS

DARBININKŲ ORGANIZACIJOS REMIA STREIKIERIUS

MONTREAL.—Apie 450 Wilsil's Co. skerdyklos darbininkų streikuoja jau antra savaitė. Streikieriai laikosi vieningai. Skebų dirba apie 40, bet jų skaičius mažėja. Tikimasi skerdyklą visai uždaryti.

Apie 750 Canadian Packers skerdyklos darbininkų smarkiai ruošiasi streikui ir galimas daiktas, kad kada skaitysite šią korespondencją jie bus jau streiko lauke. Skerdyklos bosai spaviedoja darbininkus, agituoja prieš uniją, susišaukdami atskirų departamentų darbininkus reikalauja balsuoti prieš uniją. Kaip kuriuose departamentuose dauguma pasisako už uniją. Bosai likę kaip pažaboti. Darbininkai atsisako dirbti viršlaikius. Šaukiami darbininkų mitingai, kuriuose dalyvauja skaitlingai ir būna gana entuziastiški, už streiką. Wilsil's skerdyklų streikieriai smarkiai veikia streiko plėtimui, nes Canadian Packers darbininkų išėjimas į streiką reiškia laimėjimą visiems Montrealo skerdyklų darbininkams.

Montreale yra 11 didesnių ir mažesnių skerdyklų, su apie 1.500 darbininkų. Wilsil's Co. ir Canadian Packers Co. skerdyklose dirba apie 1,200 darbininkų ir jų išėjimas į streiką suparalyžiuotų visą mėsos gamybą Montreale ir bosai būtų priversti išpildyti darbininkų reikalavimus: pripažinti uniją ir pakelti algas ligi 45—75 centų į valandą. Kaip kurios mažesnės skerdyklos jau dabar veda derybas su unija ir net sutinka pripažinti uniją.

Daug biznierių atsisako imti skebų paruoštą mėsą, gi darbininkai atsisako vartoti. Pas darbininkus yra nusistatymas, kad jeigu Canadian Packers skerdyklų darbininkai streikuos, tai mėsos visai nevalgyt, o vietoj jos vartot žuvį, pakol streikierių reikalavimai bus išpildyti.

Šiame streike jau areštuota keletas darbininkų. Prieš vieną sufabrikuotas kidnapery s t ė s kaltinimas ir reikalauja $900 kaucijos. Kitiems taipgi grąsinamos didelės bausmės, bet tas pas darbininkus ūpą nepuldo, bet priešingai dar pakelia.

Ekonominės paramos streikieriai gauna iš darbininkų ir jų organizacijų. Lietuvių esamu laiku streike dalyvauja tik trys, bet lietuviai ir jų organizacijos streiką remia gana pavyzdingai. M. L. S. ir D. P. D. paaukavo iš iždo $25.00 ir nariai suaukavo $11.28; ALDLD 47 kuopa paaukavo iš iždo $5.00 ir nariai susirinkime suaukavo $11.00; AL DLD 137 kp. nariai sukėlė apie $15.00; Šv. Kazimiero-Jono Pašalpinės Draugijos nariai susirinkime suaukavo $5.30. Bendrai visi darbo žmonės galimai darbuojasi streiko baigimui su laimmėjimais.

L. B. Koresp.

SUDUŽO ORLAIVIS IR UŽSIMUŠĖ VOKIŠKAS PRINCAS

OSTEND, Belgija, Lapkričio 16.—Netoli Ostendo aerodromo, į aukštą plytnyčios kaminą atsimušė didžiulis Municho-Briuselio linijos transportinis orlaivis ir nukrito. Orlaivyje buvo aštuoni pasažieriai ir trys aptarnautojai. Pasažieriai visi buvo turtingi, tarp jų ir Hesse princas su žmona, sūnum ir duk terimis. Visi žuvo. Šio princo gailisi ir Anglijos buržuazija, nes jo kraujas labai tampriai surištas su Anglijos princų krauju ir buvo didelių žemės plotų savininku.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

ĮVYKIAI, KURIE TURI SUJUDINTI VISUS DEMOKRATIJOS IR PROGRESO ŠALININKUS

Brazilijos prezidentas Getulio Vargas pereitą sąvaitę išvaikė seimą, valstijinius seimelius, apskričių ir valsčių tarybas ir įsteigė fašistinį režimą po visą Braziliją. Reiškia, fašizmas atsibaladojo ir Amerikos kontinentan.

Kvebeko provincijos valdžia su Duplesiu priešakyje taip pat biauriai puola ant progresyvių žmonių judėjimo. Pereitą sąvaitę Duplesio kazokai užpuolė ant francūzų liaudies laikraščio Clarte, kuris išėjo Montreale, ir uždarė. Kiek vėliau tie kazokai lankėsi Friends of Soviet Union raštinėj, Clarte redaktoriaus namuose, nekuriuose knygynuose ir spaustuvėse ir vertė viską be jokio pasigailėjimo. Taipgi pradėjo varyti kampaniją prieš C.I.O. unijas. Girdi, toms unijoms nebus leista pasirašyti sutartis su fabrikantais.

Šie du įvykiai, neužmirštant Vokietijos, Japonijos ir Italijos pasirašyto antikomunistinio pakto, turi sujudinti visus demokratijos ir progreso šalininkus. Viena, tai kad dideli fašizmo žygiai prieš liaudį, o antra, tai kad labai arti—jau Amerikos kontinente. Ypatingai kanadiečius turi sujudinti Montrealo įvykiai. Neįsivaizdinkite, kad tas, kas įvyko Montreale, liečia tik Montrealo žmones. Įvykiai Montreale, net ir Brazilijoj, liečia visos Amerikos žmones, nes jie rodo, kad fašizmo galva Amerikoj nulatos kyla aukštyn.

Visi demokratijos, taikos ir progreso mylėtojai turi glausti savo jėgas ir stoti į daug aktyvesnį veikimą, kad pastoti kelią fašizmui. Reikia stiprinti progreso jėgas, kad jos būtų stipresnės, negu reakcijos, ir darytų spaudimą į Kvebeko provincijos reakcionierius, kurie nori uzsmaugti progreso šalininkų jėgas.

Visų pirmiausia reikia energingai darbuotis, kad į miestų tarybas būtų išrinkti progresyvūs žmonės, kurie galėtų vesti kovą prieš liaudies priešus miestų tarybose. Progresyvios miestų tarybos gali būti barjieru fašizmui.

WINNIPEGO LIETUVIŲ NESUSIPRATIMAS

Vienas winnipegietis prašo Liaudies Balsą patalpinti sekančią korespondenciją Winnipego lietuvių nesusipratimo klausimu:

"Man berašant tą korespondenciją užėjo ant minties, kad manęs nepasmerktų už ją, kadangi dabar tokia mada užėjo. Rašau ir bijau.

"Man keista atrodė, kuomet pasirodė Naujienose priekabių ieškanti raštai, nes nedasitupėję fašistukai vėl norėjo pradėt senoviškai kelti liarmą ir ALDLD narius net vagimis vadint. Aldiečiai kentė ir nieko nerašė ant to jų pliurpalo. O kuomet atsirado net pašalinis žmogus, kuris mėgino apgint, tai fašistai kone pasiuto. Pasiguldę ant stalo Liaudies Balsą rėkė: žiūrėkit, kaip čia visus narius įžeidžia, vadina net katalikais ir tautininkais. Aš pirmininko paklausiau, kodel jūs čia Naujienų necituojat, kuriose yra įžeista ALDLD nariai, prie vagių lyginami, kur kas sakinys, tai pašaipa.

"Mes ir taip ilgai kentėjome, nusileidome vardan komunistinių idėjų; vergavome dirbdami ant trečio. Bet kuomet per delegatus paprašėm dalytis lygiom, tai fašistukai šoko iš miego ir bliovė ne savo balsais, o mums neleido nei rankos pakelt.

"Mes gal ir toliau būtume dirbę ant trečio, bet mūsų kuopos draugai, kurie nepriklauso prie pašalpinės draugijos, ir simpatikai, nesutiko vergaut, jie sakė, kad jei nebus dalinamasi ant pusės, jie nelankys parengimų, nerems. Mes buvom priversti tą daryti. O kai atsikreipėm per atstovus, mus apskaitė triukšmadariais, kad mes visaip koliojomės. Ir žuvis būtų užsikarščiavus, ne tik žmogus, šilto kraujo būdamas. Raštininkas bėgo iš užstalės mėtyt narius iš susirinkimo. Kitas šaukė pirmininką, kad atimtų balsą. Tokia jau fašistų kultūra. Tokiu atvėju ką gi mes turėjome daryti—bėgt iš salės, ar atsikirst, kaip kas išmanė?

"Man įdomu ir tas: kas prikalbėjo KVK rašyt barančius laiškus? Taipgi buvo laiškų ir iš kitur. Ar ir juos fašistai užkerėjo? O dabar dar ir laikraštyje vietos nėra. Tikra Smetonos cenzūra, ar ne?"

Šią korespondenciją patalpinome šioj vietoj todel, kad yra reikalo rimtai šiuo klausimu pakalbėti. Pirma, tai kad minimas draugas yra vienas iš mūsų judėjimo kūrėjų, o antra, tai kad kai kuriais klausimais klysta.

Teisybė, kad ALDLD turėjo pilną teisę atsikreipti į SDKLSPD kuopą del didesnės dalies. Taipgi teisybė, kad Naujienose buvo negražiai apšmeižti ALDLD nariai. Bet taipgi teisybė, kad nekurie winnipegiečiai ALDLD nariai pasielgė ne taip, kaip turėjo pasielgti revoliuciniai darbininkai.

Prmiausia reikėjo visai nesikarščiuoti, jei SDKLSPD kuopos susirinkimas atmetė ALDLD delegatų pageidavimą. Kiekviena organizacija turi teises daryti tokius tarimus, kokių pageidauja nariai. Jei buvo numatoma, kad yra skriauda, reikėjo gražiai aiškinti, kad SDKLSPD nariai suprastų. O jei nebuvo galima aiškinti, palikti ALDLD susirinkimui apsvarstyti, ką toliau daryti.

Kita, nereikėjo kreipti jokios atydos į Naujienas. Buvo praeityje ir dabar yra tokių, kurie stengiasi išprovokuoti bereikalingus ginčus. Bet jie neatstovauja nieko. Su jais skaitytis, kaipo su atskirais asmenimis, nėra reikalo. Atsimokėti jiems tuo pačiu, perdaug žemas dalykas. Kada matys, kad niekas į tuos plepalus nekreipia atydos, tuomet nustos teplioję.

Už tai KVK ir Liaudies Balsas kreipėsi į draugus aldiečius, prašydami užkirsti kelią nesusipratimų plėtimuisi. Draugai tą padarė. Teisybė, atrodo, kad aldiečiai liko kalti. Bet jie liko tuo kalti, kad jie nusileido, nugalėjo savo užsikarščiavimą. Toks pasielgimas, tikrenybėje, nėra klaidingas, bet teisingas. Tai vienybės organizatorių darbas.

Prie to, reikia vieną sykį ir ant visados winnipegiečiams nusikratyti nuo iliuzijų, kad Winnipego lietuvių tarpe yra fašistų. Toks įsivaizdinimas yra vienas iš klaidingiausių ir prieš jį reikia kovoti. Jei yra skirtingų minčių žmonių, kurie vieną ar kitą klausimą kitaip supranta, tai dar nereiškia, kad fašistai. Pravardžiavimas fašistais yra labai žalingas. Matyti fašistus tenai, kur jų nėra, tai didžiausia klaida, kokią šiandien revoliucionieriai gali padaryti, nes toks atsinešimas linkui kitų žmonių, turinčių skirtingus įsitikinimus, gali ne vieną nuvaryti į darbo žmonių priešų eiles.

Ant galo, reikia pažymėti, kad Winnipegiačiai turite turėti daugiau diskusijų liaudies fronto klausimu. Iš winnipegiečių korespondencijų atrodo, kad daugelis winnipegiečių dar klaidingai supranta.

Toronto Moterys Skelbia Streiką Pieno Trustams

TORONTO, ONT. — Kadangi pieno trustai sumanė pakelti pieno kainą vienu centu ant kvortos, prieš tai kyla didelis protestas. Moterys atsisako imti pieną, kol jis bus nupigintas.

Nuo to neatsilieka ir lietuvių moterys. Pereitą ketvirtadienį įvyko lietuvių moterų susirinkimas, kuriame buvo nutarta atsisakyti imti pieną ir tuomi prisidėti prie tos kovos.

Kiek yra žinoma, streikas prieš pieno kainos kėlimą smarkiai plėčiasi. Manoma, kad pieno kompanijos bus greitai priverstos pieno kainą numažinti.

Streiko organizatoriai nurodo, kad Winnipege už tokio pat pieno kvortą ima 10 centų, o Toronte trylika centų. Toronte pienas brangiausias, imant domėn visus Kanados miestus.

"Šuo tai ištikimiausias draugas. Jam nereikia nei CIO. Džiaugiesi ir žinai, kad jis nemislija apie jokį streiką.

Moterim Veikti Trukdo Net Keli Dalykai, Bet Galima Nekuriuos Apeit

Mūsų organizacijose dažnai nusiskundžiama, kad moterys atsilikę; kad mažas skaičius priklauso prie organizacijų ir partijų; kad moterys neturi gerų kalbėtojų ir t.t. Šis klausimas buvo diskusuojamas ir Aštuntoj Kanados Komunistų Partijos Konvencijoj. Čia ir patieksiu trumpą sutrauką tų diskusijų moterų klausimu, surišdamas su moterų gyvenimu Kanadoj ir Sovietų Sąjungoj, kad susidarytų aiškesnis vaizdas, kaip aktyvizuoti moteris.

Ar Moterys Silpesnės Už Vyrus

Pas daugelį vyrų yra įsitikinimas, jog moterys yra daug silpnesnės protiniai ir fiziniai. Tuomi remdamiesi, jie aiškina, kad moterys negali atlikti tokių darbų, kokius atlieka vyrai. Tačiau toks atsinešimas klaidingas. Tai buržuazinis atsinešimas.

Pas buržuaziją yra priimta laikyti moterį už lėlę. Buržuazinis vyras stengiasi neleisti moteriai dirbti. Buržuazija nemato reikalo savo moteris mokinti. To rezultate šiandien mes nematome Kanadoj moterų inžinierių, advoktatų ir kitokių mokslo ir technikos darbininkų. Tiesa, paskutiniu laiku vis daugiau moterų įsitraukia į mokslą ir kitus visuomeninius darbus, bet dar labai mažai.

Šitoks buržuazinis atsinešimas linkui moterų prigijęs ir darbininkų tarpe. Jis yra užkariavęs ir moteris. Darbininkai vyrai laiko moteris tik priedais ir virtuvės darbininkėmis, o moterys stengiasi kaip nors patekti už tokio vyro, kuris turėtų gerą uždarbį ir nereiktų dirbti.

Tokia ideologija yra priežastis tokio skirtumo tarp moterų ir vyrų. Juk kada moteris nedalyvauja fiziniuose ir protiniuose darbuose kartu su vyru, ji turi atsilikti. Pradėk ją statyti visuos tuos darbuos, kuriuos vyrai atlieka, ji greitai išsivystys, paliks tokia pat, kaip ir vyras.

Kaip Pakeisti Moterų Padėtį

Aš žinau, kad visi pasakysite, jog nieko negalima padaryti; kad moterų toks jau gyvenimas: būti vyro žmona, prižiūrėti vaikus ir virtuvę. Prie to dar pridėsite, jog daugelis moterų šiuo laiku turi dirbti fabrikuose, todel neturi laiko nei pasijudinti.

Aš tą suprantu. Ir Komunistų Partijos Konvencija tą padėtį turėjo mintyj, kada diskusavo moterų klausimą. Jei taip nebūtų, mums nereiktų nei kalbėti apie moteris—klausimas savaimi išsirištų. Tik kuomet padėtis labai kebli, tuomet ir tenka kalbėti.

Nežiūrint to, kad klausimą sunku išrišti, reikia jį išrišti. Kaip išrišti? Taip, kaip Sovietų Sąjunga riša.

Sovietų moterys šiandien baigia vyti savo vyrus. Šiandien Sovietų Sąjungoj juokiasi, jei kas pasako, kad moteris už vyrą silpnesnė ir fiziniai ir protiniai. Tenai jos ir fabrikuose dirba, ir inžinierių pareigas atlieka, ir aukšto mokslo pasiekia. Daugelyje atsitikimų jos dar geriau darbą atlieka, negu vyrai.

Ką Sovietų Valdžia padarė, kad moterys gali dalyvauti visuose visuomeniniuose darbuose? Sovietų Valdžia padeda joms nugalėti visas kliūtis. Pirmiausia ji išrovė iš vyrų ir moterų minčių, kad moterys silpnesnės ir reikia jas atskirt. Kita, Sovietų Valdžia padeda moterims atlikti motiniškas pareigas organizuodama visokius vaikų auklėjimo ir prižiūrėjimo darželius. Trumpai tariant, vaikų auklėjimas ir valgių gaminimas paliko visuomenės reikalu, o ne vien moterų.

Jūs pasakysite, kad to negalima padaryti čionai. Aišku, nėra galima viską įvykdyti, ką įvykdė Sovietų Valdžia, bet galima daug ką pagerinti. Štai keli dalykėliai, kuriuos galima įvykdyti.

Pirmiausia, vyrai gali paimti daugiau moterų darbo, padėti atlikti namų ruošą ir išleisti į organizacinius susirinkimus. Kiek yra žinoma, iki šiam laikui visur pirmenybę turi vyrai. Jei vyras turi atlikti kokį organizacinį darbą, tai jis ir pildo, o moterį palieka namuose, jei yra vaikų.

Kita, ir svarbiausia, tai pačios moterys turi mesti tą mintį, kad jos yra blogesnės ir negali darbt kartu. Reikia net kovoti už vietas. Teisybė, kad daugelyje šalių jos išsikovojo teises balsuoti, bet dar neatsistojo kartu su vyrais.. Žinoma, reikia saugotis, kad ši "kova" nevirstų antagonizmu prieš vyrus.

Moterų aktyvizavimas, įtraukimas į politinį veikimą yra labai svarbu. Moterys yra energingesnės kovotojos, pakantresnės veikėjos, geresnės organizatorės, kuomet jos tinkamai išsilavinę. Jos arčiau pažįsta darbo žmonių vargus, nes joms tenka daugiau rūpintis šeimynų reikalais.

J. Yla

Krinta Kūnai . . . Upės Kraujo . . .

Kur pažvelgsi, mesi akį,
Visur kovos, visur kraujas;
Visur puola priešai biaurūs,
O liaudis su jaisiais kaujas.

Krinta kūnai . . . upės kraujo . . .
Po pasaulio platų lauką
Juodi debesys jau naujo,
Baisaus karo greitai plauko.

Džiaugias aukso gaspadoriai,
Kad krauju nuplovę žemę,
Aukso maišus prisisėmę,
Garbins dievą sau padoriai.

Bet prieš juodą debesyną
Kils tuoj audros, uraganai.
O kai audros jau sukyla—
Debesys tada ne ponai.

Audrai smarkiajai nutilus,
Dangus bus gražus, mėlynas;
Saulei skaisčiajai pakilus,—
Sužydės gražus gėlynas.

Sobuvos Petras

Liaudies Spaudos Budavojimas Labai Daug Atsiejo

Skriaudžiamieji žmonės per pastarąjį šimtmetį daugiausia pasiaukavimo ir energijos įdėjo savo spaudos budavojimui, ypatingai paskutiniuose keliuose dešimtmečiuose. Bene daugiausia šioj srityj teko pasidarbuoti ir tenka darbuotis lietuvių tautai. Kitų tautų darbininkams tenka nukentėti tik del darbininkiškos spaudos budavojimo, o lietuvių tautai teko nukentėti ir del tautiškos spaudos budavojimo.

Turbūt Lietuvoje nėra miestelio ar bažnytkaimio, kuriame nebūtų keleto karžygiškų knygnešių atsiminimų. Palei visą Prūsų rubežių nėra miškelio, pelkės, didesnės ar mažesnės balos ar lygaus dirvono, kur būtų nesislapstęs, ar su sunkių nešuliu žygiavęs lietuviškas artojas, gabendamas suvargusiai liaudžiai šviesą. Nėra Lietuvoj nė vieno senesnio kalėjimo, kuriame nebūtų kalėjęs ir apie žaliąsias giružes ir lygias lankas svajojęs karžygiškas knygnešys. Apie lietuviško knygnešio vargus yra matę ne tik Lietuvos kalėjimai, bet ir tolimo Sibiro tundros, taigos ir šaltieji kalėjimų mūrai. Šimtai metų išbūta kalėjimuose, šimtai nužudyta, tūkstančiai metų ištrėmimo—vis už valstiečiui ir darbininkui taikintą spausdintą žodį. Jį persekiojo caro žandaras, lenkiškumą mėgstantis klebonas ir visi tamsos šalininkai, bet nepajėgė sulaužyti jo pasiryžimo ir drąsos.

Nuo to laiko jau prabėgo veik 33 metai. Lietuviškam knygnešiui statomi paminklai, nes niekas jo darbų paneigti nepajėgia. Tačiau jo pasekėjai nemažiau gaudomi ir metami ilgiems metams į kalėjimus. Apie 90 nuošimčių iš Lietuvos kalėjimuose sėdinčių politinių kalinių persekiojami už spausdintą žodį. Nėra mėnesio, kuriame nebūtų patraukta į fašistinius teismus keletas darbininkų ar valstiečių ir nuteista ilgiems metams į pavėsiais atsiduodančias bastilijas. O vis dažniausia už vieną ar porą atsišaukimų, raginančių Lietuvos artoją žengti prie šviesesnės ateities. Vietoj senoviškų knygnešių, šiandien veikia tūkstančiai spausdinto žodžio platintojų; vietoj vienos spaustuvės Prūsuose, šiandien giliuose požemiuose veikia keletas slaptų spaustuvių. Pirmiau už gabenimą knygų iš Prūsų gręsė Sibiras, o dabar gręsia mirtis. Už tai keturi Suvalkijos valstiečiai užmokėjo savo gyvybėmis ir desėtkai įmesti į tamsius kalėjimų urvus.

Lietuvių liaudies spaudos istorija buvo ir yra kruvina. Per ją visą matosi vien kalėjimų, persekiojimų ir mirčių grandis. Bet ji buvo gyva ir pasiliks gyva.

Mums, lietuviškai išeivijai, tenka dirbti kur kas geresnėse sąlygose. Kol kas mus už tai nepersekioja taip, kaip senojoj tėvynėj. Bet žinant, kad reakcinės jėgos puikiai supranta laisvo žodžio reikšmę, reikia būti viskam pasirengus. O geriausias pasirengimas, tai reakcijos atmušimas, kada ji tik pradeda kelti galvą. Tą darbą suorganizuoti gali tik darbininkiška spauda, nepertraukiamai lankydama ir šviesdama tūkstančius savo skaitytojų.

Kanados lietuviai prieš savo akis turime šimtus užduočių kaip vietiniais, taip ir Lietuvos klausimais. Mums naudinga, kad lietuviai reikiamai atsineštų į visos Kanados žmonių padėtį ir dirbtų jų ir savo gerovei; mums naudinga, kad Kanados lietuviai tinkamai suprastų kitų šalių politinę eigą ir pažintų kuri pusė pasauliui neša blogą, o kuri gerą ir ant to klausimo atsistotų reikiamoj vietoj; mums naudinga, kad Kanados lietuviai suprastų ir kovotų už Lietuvos žmonių laisvę ir gerovę, o tai atsiekti galime turėdami tais klausimais stiprią spaudą. Tokiu švietėju ir organizatorium turime Liaudies Balsą. Tad laike vajaus privalome sukrusti ir tinkamai dirbti, kad būtų išpildyti mūsų planai.

Turint omenyj, kad Lietuvos darbininkai ir valstiečiai savo spaudos budavojimui daug sunkiau dirba, už tai dažnai praranda laisvę, net ir gyvybę, tad palyginamai mūsų darbas visai menkas, nors nauda ta pati. Tad visomis jėgomis ruoškimės prie ateinančio vajaus.

M. G.

Į KANADOS IR SUVIENYTŲ VALST. LIETUVIUS, LIAUDIES BALSO SKAITYTOJUS IR RĖMĖJUS

Kaip jau buvo rašyta, Liaudies Balsas skelbia vajų gavimui bent poros šimtų naujų skaitytojų ir sukėlimui bent $1,000 aukų, kad užtikrinti laikraščio gyvavimą. Vajus prasidės su gruodžio 1 d. ir tęsis iki sausio 15 dienai.

Liaudies Balso administracija išsiuntinėjo visoms organizacijoms ir pavieniams draugams ir draugėms užkvietimus prisidėti su talka sustiprinimui vienintėlio Kanados lietuvių laikraščio, kuris nenuilstamai pasitarnauja Kanados lietuvių visuomeniniam ir kultūriniam darbui, organizuodamas Kanados lietuvių plačiąsias mases.

Rajonų ir kuopų komitetai jau daro prisirengimus didžiajai darbymėtei ir apie tai jau praneša administracijai, pasižadėdami nejuokais pasidarbuoti, kad kvota būt išpildyta su kaupu. Taipgi pavieniai draugai praneša, kad stoja į darbą.

Nors vajus jau nebetoli, bet dar daugelis organizacijų nieko nepranešė, kaip ruošiasi ir kokius planus turi išsidirbę. Sveikinimų nuo organizacijų jubiliejiniam numeriui taipgi dar labai mažai gauta, o laiko visai mažai beliko.

Taigi, dabar visos lietuvių organizacijos ir pavieniai draugai ir draugės prašomi atsiliepti, pranešti, ką manote daryti, kokius planus turite pravedimui vajaus. Ilgiau laukti negalima, nes dabartiniais laikais eina įvairios kitos kampanijos. Nepravedus vienos kampanijos laiku užeina kita. Taip susideda krūvon daug darbo ir mažesnės pasekmės būna. Skubėkite su atsiliepimais. Taipgi reikalaukite iš rajonų arba kuopų aukoms ir prenumeratoms rinkti blankų arba tiesiog iš administracijos.

L. B. Administracija

Ludwig Renn ir Jo Gyvenimas ir Darbai

Šio mėnesio pabaigoj į Kanadą atvyksta Ludwig Renn, Tarptautinės Brigados štabo viršininkas. Čia jis kalbės apie tai, kuri pusė laimės ir kada. Už tai susipažinkime su jo gyvenimu ir darbais.

Ludwig Renn gimė 1889 metais, Dresdene, Vokietijoj, baronų kilmės šeimoj, ir gavo vardą Arnold Friedrich Vieth von Golssenau.

Jaunystės dienose tarnavo granadierių sargų oficierium. Paskui tarnavo Kaizerio armijoj. Iš kariuomenės pasiliuosavo turėdamas kapitono laipsnį.

Iš kariuomenės pasiliuosavęs įstojo į policiją ir buvo pasiekęs aukštos vietos. Pasipiktinęs policijos provokacijomis, metė policiją ir pradėjo rašytojauti.

Jis parašė daugeliui žinomą knygą "Karas."

Kada fašistai įsigalėjo, jis buvo areštuotas tą pačią naktį, kurią fašistai sudegino reichstagą, ir apkaltintas šalies išdavimu. Du metu sėdėjo kalėjime.

Kalėjime sėdėdamas rengėsi karui prieš fašizmą studijuodamas geografiją.

Kada 1935 metais fašistai išleido jį iš kalėjimo, jis slaptai pabėgo iš Vokietijos į Šveicariją.

Kada 1936 metais iškilo fašistų sukilimas Ispanijoj—jis greitai nusiskubino į Ispaniją, kad padėti sutverti Tarptautinę Brigadą, kurios štabo viršininku yra jis pats.

Pastabos

Mes gyvename tokioj gadynėj, kurioj įvyksta labai daug netikėtinų įvykių. Pavyzdžiui, sunku buvo tikėti, kad Japonija puls Kiniją, o ne Sovietų Sąjungą. Dar labiau sunku buvo tikėti, kad Suvienytų Valstijų prezidento pasakyta kalba taip negarbingai užsibaigs Bruselio konferencija, kuri bijojo net pasakyti, kad Japonija sulaužė tą paktą, kurio dalyvės buvo atstovaujamos Bruselio konferencijoj.

Atrodo, kad jau nėra pasaulyje tokios kapitalistinės organizacijos, kuri galėtų pasitarnauti taikai.

* * * * *

Visas pasaulis nepatenkintas Anglijos politika, kuri išdavė Etiopiją ir Ispaniją. Visiems labai keista, kodel Anglija taip daro. Bet dabar jau kasdien vis aiškėja, kad Anglija nori draugystės su Mussoliniu ir Hitleriu. Paskutinės žinios sako, kad Anglija suinčia pas Hitlerį lordą Halifaxą pasitarimui, kaip suartinti Vokietiją su Anglija.

Matomai Anglija mano, kad daug svarbiau gelbėti fašistines šalis, negu demokratines. Bet tai labai juokingas žygis. Juo ilgiau viešpataus Hitleris ir Mussolinis, tuo greičiau ateis pasaulinė katastrofa, iš kurios neišneš kudašiaus ir Anglijos imperializmas. Hitlerio ir Mussolinio režimo prailginimas kapitalizmo neišgelbės.

* * * * *

Duplesis, Kvebeko provincijos premjeras, nutarė pasmaugti progresyvų judėjimą. Uždarė francūzų liaudies laikraštį Klarte, taipgi skelbia, kad uždarys ir kitas darbininkiškas įstaigas, neaplenkiant ir CIO. Bet jam nesiseka. Jis pralaimės. Savo laiku jis bus apkaltintas pasitarnavimu komunizmui.

Ar neatsimenat, kas dėjosi Ontarijoj? Ontarijos provincijos valdžia buvo uždarius Workerį, sukišus į kalėjimą komunistų vadus. Persekiojo kiekvieną darbininkų pasijudinimą. Ir kas iš to išėjo? Progresas laimėjo, o tuos, kurie tą terorą vykdė, pačių buržuazinių didlapiai apakltino komunizmo skleidime.

Reakcija iššaukia didesnį žmonių pasiryžimą, pasiaukavimą. Taip bus ir Kvebeko provincijoj.

* * * * *

Toronto lietuvės moterys gana gražiai pasielgė stodamos kovon prieš pieno kainos kėlimą. Tai tur būt pirmą sykį Toronto lietuvių istorijoj įvyko masinis lietuvių moterų susirinkimas pilnoj to žodžio prasmėj.

Tik tas negerai, kad draugės pasireiškė, jog joms vyrų talka nereikalinga. Labai būtų gerai, kad vienos moterys atremtų tokį pieno trustų užsimojimą, tačiau atrodo, kad to nepakaks. Reikės visų darbo žmonių kovos. Už tai moterims reikia mobilizuoti ir savo vyrus, kad jie padėtų kovoti, nes ši kova, kaip ir kitos, nei moterų, nei vyrų kova, o visos liaudies kova.

* * * * *

Reikia pripažinti, kad pas moteris yra noras skirtis nuo vyrų. Bet tai klaida. Atsiskyrimas nuo vyrų organizaciniame veikime nenaudingas. Pirma, tai kad jau pats atsiskyrimas rodo, jog moterys lyg ir "žemesnės," negali veikti bendrai su vyrais, o kita—atstumia nuo bendro kultūrinio ir politinio veikimo. Kaip mes nekalbėsime, dėka tų sąlygų, kurias kapitalizmas pagimdė, šiandien moterys turi mažiau organizacinių ir politinių patyrimų. Už tai joms daug daugiau galima pasimokinti dirbant bendrai su vyrais, negu atskirai. Vieno ko reikia, tai numesti tą mintį, kad moterys "negali" kartu dirbti ir kovoti.

J. Yla

Gražus naujas budinkas Maskvoj, kolkozų aikštėj. Tokių gražių pastatų Maskvoj yra kiekvienam bloke.

KVEBEKO FAŠIZMAS GRUMOJA NE TIK KANADOS DARBININKAMS, BET IR ANGLIJOS INTERESAMS

Anglijos valdžia, kuri Kanadoje palaiko savo gubernatorių ir dažnai kalba apie Kanados ištikimybę Anglijai, kuri Indijoj ir kitose kolonijose ir dominijose deda visas pastangas, kad neįsileidus svetimųjų įtakos, visiškai nutyli ir leidžia Kvebeko provincijoje fašizmui kelti galvą.

Duplessio reakcinė valdžia savo dantis jau atsuko prieš progresyvišką spaudą, darbininkų unijas ir organizacijas. Ji pasiryžus sutriuškinti visą, kas tik naudojama del darbininkų būvio pagerinimo. Ši akcija patinka šaltakraujams anglams, jie džiaugiasi, kad iš didelės Anglijos imperijos, kurioje dažnai pasireiškia didžiulės streikų bangos, tik Kvebeke galės ramiai atsikvėpti, nes nuo to juos apsaugos Duplessio įstatymas. Tačiau šale darbininkų reikalų, Kvebeko fašizmas palies ir angliškų biznierių reikalus.

Anglijos patrijotai džiaugiasi, kad Kanadą valdo prieš 60 metų įvykusios konfederacijos nustatytas parlamentas, kurio vyriausia užduotimi privalo būti ištikimybė Anglijai arba, kaip jie vadina, "motinai šaliai." Bet Kvebeko francūziškai-katalikiškas fašizmas į Anglijos interesus pradeda numoti ranka. Jis tam tikslui ir gimė.

Kvebeko provincijos žmonių neturtingumas ir iki 1935 metų žemės ūkyje pasilaikius feodalinė sistema buvo ir yra tautinės neapykantos pagrindu. Štai, vieną trečdalį Kanados gyventojų sudaro francūzai, bet jų viešpačiais daugumoje yra anglai. Jei francūzas nori būti bankininku, turi turėti reikalą su anglu Gordonu, ar Wilsonu, jeigu nori būti elektros jėgos savininku, turi turėti reikalą su Holtu, ar Norriu. Tas pats ir kitose ekonominio gyvenimo šakose. Civilinėse tarnybose dar biauriau. Tas trečdalis šalies gyventojų savo rankose laiko tik 16 nuošimčių tarnybinių vietų su 11 nuošimčių tam reikalui išmokamų algų.

Kvebeko provincijos žmonių skurdas, paeinąs iš angliškų kapitalistų pravedamo išnaudojimo, pagimdė platų pasipiktinimą anglais. Todel francūzai kapitalistai ant to pagrindo pradėjo vystyti fašistinį judėjimą. Duplessio nacionalės partijos obalsis buvo ir yra, kad neva kovoti prieš Anglijos ir Amerikos dominuojantį kapitalą ir tokiu būdu Kanados francūzams sugrąžinti jų protėvių valdytus turtus. O kada visoje šalyje viešpatauja didelis skurdas ir kiekvienas francūzas tą mato, tai ant šio obalsio fašistai rado gerą dirvą.

Būtų buvę pusė bėdos, jei Kvebeko provincijoj būtų buvę stiprios darbininkų unijos. Revoliucinių unijų iki pokarinei imigracijai iš Europos veik kaip nebuvo. Kadangi francūzai jautė anglų dominavimą ant savęs, tuo pasinaudojo kunigai ir suspėjo daug darbininkų suorganizuoti į jezuitų kontroliuojamas unijas, kaip tai katalikų sindikatą ir jaunųjų katalikų federaciją. Su tuo jezuitai pradėjo darbininkus sukti prie fašistinės valstybės. Jie kontroliuoja katalikiškas unijas, daugumą laikraščių ir vis obalsiu sugrąžinti iš jų protėvių atimtus turtus.

Kietasprandžiams anglams ši taktika labai patinka, nes iš karto mano du zuikiu nušauti. Viena, jie žino, kad jezuitai, begarbindami neturtingųjų žmonių skurdą niekad nepakenkė kapitalistų interesams, nepakenks ir dabar, o antra, nereik jiem savo rankų pridėti prie darbininkų malšinimo. Tad pasilieka gera proga save skelbti liberalistinių principų šalininkais.

Tačiau šovimas iš kart į du zuikiu dažniausia pasibaigia su apsivilimu. Taip ir šiuo atveju einasi anglų kietasprandžiams. Jie Kvebeko provincijos fašizmo klausimu iki šiol dar rodo savo "neutrališkumą" ir lyg rodyte rodo Kanados žmonėms, kad tai esąs Kvebeko žmonių reikalas. Tas būtų netaip blogai, jei Kvebeko fašistai stengtųsi francūzus paliuosuoti iš po anglų jungo, bet to visiškai nesimato. Jų tikslas ne paliuosuoti fancūzus, bet ta skraiste prisidengus įvesti visoj Kanadoj fašizmą.

Duplessis, Arkandas ir kiti fašistiniai tūzai ne tik uždarinėja laikraščius, darbininkų unijas ir plačia papėde naudoja salių užrakinimo įstatymą, bet milijonais kopijų spausdina ir siunčia į visus Kanados kampus biaurią fašistinę propagandą. Paskutiniu laiku aiškiai prirodyta, kad ta propaganda nieko bendro neturi su Kanados francūzų interesais, bet yra grynai vokiško nazizmo kopija. Ką atspausdina naziai Vokietijoje, tą atspausdina ir Kvebeko fašistai.

Kame dalykas, kodel Kanados francūzai, kurių tauta nuo amžių yra priešinga Vokietijos siekiams, tapo Hitlerio bernais? Tai ne Kanados francūzai, bet jų reakcinė vadovybė—Duplessiai, Arkandai ir kiti. Jų tėvynė tapo antifašistine tvirtove, jiems nėra naudinga naudoti Klaipėdos krašto neumanininkų ir Čekoslovakijos zudetų taktikas, nes kėlimas tautinės propagandos ir skatinimas prisirišti prie anti-fašistinės šalies jų reikalams būtų nenaudingas. Už tai jie parsidavė didžiausiam savo tėvynės priešui—Hitleriui, paima nuo jo judošiskus grašius ir jam tetarnauja.

Kadangi Kvebekò francūzai buvo nustumti nuo ekonominio pagrindo, jų tėvynė nepritarianti fašizmui, tai Hitleriui buvo labai lengva juos pasigauti savo politikos pildymui. Jis atsiuntė savo atstovą Wernerį Hagą, tas susirišo su Arkandu, Duplessiu ir kitais, įsteigė fašistų partiją, leidžia už iš Vokietijos prisiųstus pinigus laikraščius, brošiūras ir it sviestu pateptas eina fašistinis darbas.

Kietasprandžiams anglams patinka, kad Hitleris savais pinigais slopina Kanadoje darbininkų judėjimą, bet jeigu Hitleriui pavyktų jį nuslopinti, tai tas brangiai kainuotų anglams. Pirmiausia reikia imti domėn tą faktą, kad Kvebeko fašistai savo propagandoje nekalba apie "motiną šalį," nei apie Franciją, seną savo tėvynę, bet kalba apie kokią tai korporacinę Kanadą, visiškai atjungtą nuo Anglijos. Jei atvyksta iš Vokietijos koks nazių laivas, Kvebeko provincijos fašistai jo čyfus priima su didžiausiu malonumu, o jei atvyksta koks iš Francijos kairiosios valdžios atstovas, jam neleidžia nei kalbėti. Tad daug reiškia.

Hitleris su Mussoliniu nesenai pareiškė Berlyne, kad pasaulis anksčiau ar vėliau būsiąs fašistinis. Nurembergo jomarke buvo pakabintas žemlapis, nurodantis, kad nazių įstaigos veikia visam pasaulyj, kartu ir Kanadoje. Tad Kvebeko fašistų siautimas nėra kas kitas, o tik vykdymas nazių programos. Hitlerio politika yra užkariauti pasaulį. Svarbiausia tvirtove iki šiol jis pripažįsta Angliją. Jei nebūtų Anglijos, jis lengvai galėtų pasiimti mažesnes valstybes ir su santarvininkais pulti ant Sovietų Sąjungos. Anglijos nusilpninimas yra svarbiausiuoju hitlerinės dienotvarkės punktu. To tikisi atsiekti Kanadoje. Hitleris supranta, kad Kanada yra Svarbiausia Anglijos dominija, atskyrus ją nuo Anglijos, būtų labai nusilpnintos Anglijos karinės jėgos. O čia tam veiksmui buvo labai gera medžiaga Kanados francūzai. Ant jų prispaustų reikalų ir pradėjo Hitleris Kanadoje auginti fašizmą.

Tad nuo Kanadoje fašistų ateities priklauso ne tik Kanados darbininkų likimas, bet ir daugelio tautų likimas. Progresą ir demokratiją mylinti žmonės turi šį dėsnį gerai suprasti ir suvienytai viekti, kad būtų sulaikytas Kvebeko provincijoj fašizmas ir užkirstas Hitleriui kelias.

M. Guoba

Nuo Vėžio Amerikoj Per Metus Miršta 10,000

TORONTO, Ont. — Pereitą penktadienį vakare įvyko paskaita sveikatos klausimu. Dr. Weinstein aiškino apie vėžio ligą ir jos pasekmes.

Kalbėdamas apie vėžio ligą, Dr. Weinstein pažymėjo, kad vėžio liga Amerikoj kiekvieni metai suserga po 30,000 žmonių. Kas met nuo vėžio ligos Amerikoj miršta po 10,000 žmonių.

Vėžio liga esanti tuo pavojinga, kad ji plintanti po visą kūną. Pavyzdžiui, jei žmogus suserga vidurių vėžiu, tai liga tuo nesibaigia: vėžys persimetąs ir į jaknas ir kitus organus. Tuomet, kai vėžys persimeta į kitus kūno organus, pagydyti sunku, nes nebegalima tų vietų išpiauti.

Vėžio liga pasireiškianti bendru susilpnėjimu, svorio sumažėjimu ir apetito netekimu. Tuos apsireiškimus pastebėjus būtinai reikia eiti pas gydytoją, kad ištirtų. Vėžio liga serga daug moterų. Joms dažniausia vėžys pasitaiko krūtyse ir gimdose.

Vėžio ligos priežasčių mokslas dar pilnai nenustatęs, bet esą aišku, kad jis kyla nuo chroniškų uždegimų. Pavyzdžiui, jei viduriai nuolatos nesveiki, gali būti priežastimi vėžio ligos. Lūpose vėžys atsirandąs nuo liuikos cibuko žindimo. Žindant cibuką, lūpa būna nuolatos šlapia, prispausta, delko vystosi chroniškas uždegimas, gera dirva vėžiui.

Tik vienas dalykas su vėžiu ne taip blogai, tai kad vėžiu sergantis ligonis negali apkrėsti kitą asmenį.

Po paskaitos buvo leidžiama paduoti klausimus. Daugelis iš susirinkusių statė įvairius klausimus. Visų negalima čia suminėti, bet kai kuriuos pažymėsiu.

Viena draugė klausė, kodel kraujo vėnos kojose išsiplėčia. Daktaras pažymėjo, kad jos dažniausia išsiplėčia tuomet, kada kurioj nors vietoj vėnos būna užstotos ir kraujas negali lengvai prasimušti. Moterų kojų vėnų išsiplėtimas dažnai paeinąs nuo neštumo. Taipgi nuo daugelio kitų priežasčių, kurios pastoja kraujo kelią, nelyginant, kaip upės vandens sulaikymas. Vyrams vėnų išsiplėtimo priežastimi dažnai būna riebumas.

Norint, kad viduriai gerai liuosuotųsi, reikia pratinti vaikus iš mažens, priverčiant vaikus eiti laukan nustatytu laiku, daktaras pažymėjo, atsakydamas į klausimą, kodel užkietėja viduriai. Taipgi reikia žiūrėti, kad būtų tinkamas maistas.

Aukštas kraujo spaudimas taipgi esąs labai pavojingas.

Reumatizmas atsirandąs daugiausia del žmogaus kūno pasenimo ir užsinuodyjimo nuo sugedusių tonsilų ir dantų.

Žinoma, nereikia įsivaizdinti, kad visur ir vienodos priežastys būna. Pažymėjo tik svarbiausias, dažnai pasitaikančias.

Daktaras Weinstein sutiko duoti paskaitas kiekvieną mėnesį. Buvo pageidauta, kad po paskaitą būtų duodama moterims ir vyrams atskirai.

Reikia tikėtis, kad ateityje torontiečiai išgirs daugiau paskaitų apie sveikatą, žinoma, kas norės. Kaip atrodo, nemažai žmonių yra, kuriems sveikata mažai rūpi, nes šiuo sykiu nei pusės SDKLSPD narių nebuvo. Gal mažai buvo garsinta, bet jei ir taip buvo, vistiek reikėjo būti daugiau.

Rep.

Vykstantieji Užsienin Vokiečiai Stropiai Tikrinami

BERLYNAS. — Slaptoji Vokietijos policija, Gestapo, stropiai pradėjo tikrinti kiekvieną į užsienį išvykstantį vokietį.

Norintis į užsienį išvykti turi atsakyti sekančius klausimus: "Kur važiuoji? Ko? Ką manai atlankyti? Jei giminė, pasakyk koksai? Ar jis gyveno Vokietijoj? Jei gyveno, tai kur ir kada? Kokios jo politinės pažvalgos? Ar jis tave kvietė atvykti? Jeigu kvietė, tai kaip, žodžiu ar raštu?"

Jei klausimai atsakomi patenkinančiai, tai duoda instrukcijas, kad nuvažiavus į užsienį negalima dėvėti uniformų ir medalių, kad ten nuvykę tuojau persistatytų tam tikriems nazių partijos atstovams, o ne tai konsului, ir kad parvažiuodami parvežtų iš ten įgytus "įspūdžius."

NAZIAI NEAPKENČIA IR CIGONŲ

Arijonų veislės grynumui saugoti yra daugybė laikraščių. Vienas tų laikraščių, Gesundheitsdienst, paskelbė, kad biologiniai tiriant ir cigonai yra svetimas elementas. Sako, jie paeina iš žydų.

Meksikos Kunigai Priešinasi Žemės Reformai

MEKSIKOS MIESTAS.—Praeitą sąvaitę Meksikos prezidentas Cardenas pirmiau fašistų kontroliuotoj Sonora provincijoj pradėjo žemės reformos programą. Toje programoje numatyta paimti didelius plotus stambiųjų žemvaldžių valdomos žemės ir ją išdalinti buvusiems samdiniams. Prieš šią programą labai priešinosi Sonora arkivyskupo Navarreta vadovaujama katalikų hierarchija.

Darbininkų unijų vadovybė praneša, kad minėtas arkivyskupas praeitą sąvaitę sumobilizavo savo gaujas ir fašistus Colima valstijoj ir užpuolė Camula kaimelį, kuriame gyvena žemės rendauninkai. Tos gaujos keturis valstiečius užmušė ir du sunkiai sužeidė. Kunigai ir fašistai įdūkę del žemės dalinimosi.

Del to nacionalė revoliucinė partija kreipėsi į prezidentą, kad užpuolikai būtų greitai suvaldyti, o netoli kaimelio esantieji stambiųjų žemvaldžių plotai žemės būtų nusavinti ir išdalinti peonams (padieniams darbininkams).

Taumalipas valstijoj praeitą sąvaitę iš stambiųjų žemvaldžių buvo nusavinta virš 125,000 akrų žemės ir išdalinta bežemiams peonams. O virš 500,000 akrų daromos dalinimo peržvalgos. To pasekmėje, geitu laiku bus įsteigta aštuoniolika agrikultūros kolonijų, kurių žemę iki šiol valdė keletas kunigaikščių.

Nominuoti 43 Kandidatai į Winnipego Miesto Tarybą

WINNIPEG, MAN.—Į Winnipego miesto tarybą yra nominuoti 43 kandidatai, kurių tarpe nemažai ir progresyvių žmonių.

Į majorus darbininkai palaiko John Queen kandidatūrą. Jis pernai buvo sumuštas reakcionieriaus Warriner, bet šiemet gali būti išrinktu.

Pirmam warde ILP stato į aldermanus Ch. Brown, kurį taipgi palaiko visi progresyvūs žmonės. Į mokyklų komisiją ILP stato Neil S. McNeil. Darbininkai balsuos už jį taipgi.

Antram warde nuo komunistų kandidatuoja John McNeil, nuo ILP V. B. Anderson ir Ald. Stobart. Manoma, kad šie trys kandidatai bus išrinkti, nes visi progresyviai žmonės juos palaiko. Į mokyklų komisiją progresyviais kandidatais yra Mitchell Sago ir Glaria Queen Hughes.

Trečiam warde progresyviai kandidatai į aldermanus yra ald. Jacob Penner, ald. J. Blumberg ir Peter Cornes. Į mokyklų komisiją—Andrew Bilecky, Ed. McGrath, M. Averbach ir L. V. Kleek.

Rinkimai įvyks paskutiniam penktadieny.

Sovietų Sąjungoj yra visokio klimato. Vietom labai šalto, o vietom labai šilto, kur auga įvairūs vaisiai. Čia matyti vokiečių kolektyvo kolektyvietė su vynuogėmis.

PIETŲ AMERIKA VIRSTA FAŠISTŲ TVIRTOVE

Nuo senų laikų Pietų Amerikos kontinente koncentruojasi pasaulinių plėšikų jėgos. Pora amžių atgal europietiški kapitalistai ieškojo aukso. Šiandien ten randasi didžiuliai javų aruodai, mineralų rezervai, svarbiausi fašistinių jėgų koncentracijos punktai.

Iš ekonominio taškaregio žiūrint Pietų Amerikos kontinentas pasaulio imperialistams yra nepasidalinimu kąsniu. Paimkime Angliją. Jos kapitalistai nekuriose Pietų Amerikos valstybėse, ypatingai Argentinoje, yra įdėję milžiniškus indėlius. Dar daugiau, Argentina Anglijai skaitoma svarbiu javų ir mėsos punktu. Be Anglijos ir Argentina liktų kaip be rinkų. Bet Suvienytų Valstijų kapitalistams Pietų Amerikos turtai irgi nemažiau rūpi, kaip Anglijos kapitalistams. Praeitą vasarą Suvienytų Valstijų kapitalistai surengė Buenos Aires mieste Pan-Amerikos konferenciją. O Anglijos pasiuntiniai darbavosi, kad apsaugoti Argentiną nuo susitarimo su Suvienytomis Valstijomis. Visiems aišku, kad kas pasitrauks bent kurią valstybę savo įtakon, iš jos sems ir naudą. Tad Pietų Amerikos politikoj nenori pralaimėti nei anglai, nei amerikiečiai.

Šiandien Anglijos kapitalistai Argentinoj ieško mėsos, javų ir dalinai mineralų, o Suvienytų Valstijų kapitalistai seilę rydami žiūri į Brazilijos anglies laukus, mineralus ir aliejaus šaltinius. Pietų Amerikos kontinentas šiandien yra kapitalistinės eksploatacijos lauku.

Anglijos ir Suvienytų Valstijų kapitalistai jau per porą šimtmečių koncentruojasi Pietų Amerikon ir niekad nemano iš ten pasitraukti. Bet kolonizacijos istorija buvo ne jų naudai.

Daugumą Pietų Amerikos valstybių kuone ištisai užkolonizavo portugalai, ispanai, italai ir japonai. Vakarų ir centralinės Europos žmonių atvyko labai mažai. Feodalistinė santvarka ir Europos žmonių skurdas nejučiomis sutvėrė lotynų Ameriką.

Žinoma, kapitalistams skirtumo nesudarė, ar ji lotynų, nordikų, skandinavų, ar slavų. Jie žiūrėjo, kad atvežti žmonės duotų kuodaugiausia pelno ir viskas. O lotyniškoj emigracijoj to rado, net daugiau, negu pas kitas tautas, nes pietų žmonės atsparesni nepaprastiems Pietų Amerikos karščiams, uodams, gyvatėms ir kitokiems sunkumams. Abelnai, vietiniai valdonai žiūrėjo ne į tai, ką mano Roma, Lisabona, Madridas, bet ar atgabenti emigrantai duoda naudos. Žinoma, kad tais laikais nebuvo reikalo apie tai manyti, nes kaip Roma, taip ir Madridas jau senai buvo nustoję savo pirmykštės reikšmės.

Bet istorija kartas nuo karto atsikartoja. Praslinkus didžiajam karui, Italijoj staigiai užgimė fašizmas ir pradėjo skelbti Nerono—Cezariaus laikus. Jį pasekė kitos valstybės, o 1933 metais ir Vokietija. Nuo šio laikotarpio prasidėjo nauja pasaulio pasidalinimo akcija. Reakcija pradėjo ieškoti talkininkų. O čia, lyg ir jos naudai, Brazilijoje ir Argentinoje, dviejose žymiausiose Pietų Amerikos valstybėse, pats gyvenimo likimas yra sukoncentravęs 35 nuošimčius įtalų, kurie sunkiai vargo svetimoje šalyje. Šale jų Brazilijoje gyvena apie 400,000 vokiečių, nemaža ispanų, portugalų ir japonų. Žodžiu, lyg tyčia buvo sukoncentruotos dabartiniu metu fašistinę priespaudą nešančios tautos.

Fašizmas nukreipė domę į užsienį išvykusius emigrantus, įsteigė tenai fašistinius centrus ir su emigrantų pagelba smarkiai pradėjo veikti į vietines valdžias. Ir štai šiandien Brazilijoje vietoje šauksmo "Viva O Brasil," šaukiama "Heil Hitler." Mussolinis su Hitleriu Berlyne stovėdami gėrisi, kad Pietų Amerikoje augąs anti-komunistinis judėjimas.

Fašistinės šalys politiniams laimėjimas siekti plačiai panaudojo ir ekonomiką. Štai prieš Hitlerio įsigalėjimą Vokietija buvo pirmuoju kostumieriu Suvienytų Valstijų medvilnės pirkime, o dabar tapo paskutiniuoju. Dabar perkasi iš Brazilijos. Ir kitas žaliąsias medžiagas gauna daug pigiau, negu kitur. Tačiau visą prekybą naziai panaudoja savo politiniams siekiams. Dabartinė diktatoriaus Vargas valdžia yra ne kas kita, bet nazizmo, fašizmo ir japoniško imperializmo kombinacija, kurią diriguoja trijų valstybių agentų junginys.

Vokietija, Italija ir Japonija Brazilijoj ir kitose Pietų Amerikos valstybėse turi apmokamus agentus ir tuo suka savo pusėn visą politinį ir ekonominį gyvenimą. Praeitą vasarą vienas San Paulo inžinierius spaudoj pasiskelbė, kad važiuosiąs į Suvienytas Valstijas apžiūrėti fabrikų. Jį pasišaukė Vokietijos konsulas ir pasiūlė veltui bilietą nuvažiuoti į Vokietiją, jei jis atsisakys nuo pirmojo plano. Tas inžinierius neatsisakė, bet daugumą pavyksta tokiu budu suvylioti ir skleisti Pietų Amerikoj fašistinę propagandą.

Pasauliniai rašytojai teigia, kad braziliškas fašizmas yra tikra vokiškojo fašizmo kopija, turinti tuos pačius žiaurumus ir formas. Bet iš kitos pusės, prispaustųjų masės prieš jį priešinasi taip, kaip ir Vokietijoj.

M. G.

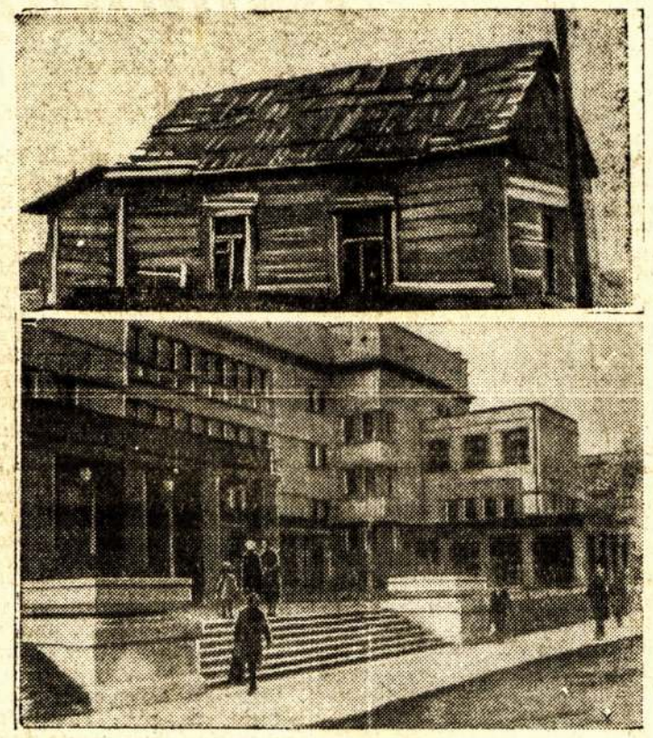

Štai kuo skiriasi nauja statyba nuo senos. Viršutinis vaizdas rodo seną pastatą Maskvoj, o apatinis naują.

VIETOJ SENŲ BAKŪŽIŲ VISOJ SOV. SĄJUNGOJ AUGA MILŽINIŠKI IR MODERNIŠKI PASTATAI

Caristiniais laikais moderniškų namų statyti rusai beveik nemokėjo. Statybai buvo naudojamos plytos, o apie gelžbetoną beveik niekas nė nesvajojo. Jeigu ir buvo kur statoma moderniškesnis namas, tai dirbdavo užsieninė jėga. Nenaudojant ekskovatorių, keltų ir kitos moderniškos mašinerijos, moderniškų didelių namų statyba buvo beveik neįmanoma. Tose dienose net ir ant tvirtos molingos žemės vengdavo statyti didelius pastatus. Labai retam atsitikime pastatas siekdavo kelių tūks tančių kubinių metrų įtalpos. O dabar, turint didelius kiekius savos šalies gamybos ekskovatorių, keltų ir kitokios mašinerijos, pranyko minkštos žemės baimė ir atsirado galimybė statyti pastatus, turinčius po kelis šimtus tūkstančių kubinių metrų įtalpos, o nekurie siekia ir virš milijono kubinių metrų.

Vietoj plytų atsirado gelžbetonas ir nuo 500 iki 1,000 kilogramų sunkumo blokai. Vietoj senoviško tinko maišytojo, atsirado didžiuliai fabrikai, kurie paruošia cemento ir kalkių tinką ir atveža į reikiamąją vietą. Tas pats ir su vidaus apdirbimu. Vietoj senoviško dailydės tašymo žalių rąstų, veikia moderniškos mašinos ir paruošia tinkamą medžiagą. To pasekmėje daugelį kartų didesni ir moderniškesni namai ir fabrikai pastatomi greitesniu laiku ir už mažesnes išlaidas.

Prieškariniais laikais namų statyba buvo tik sezoninė. Daugiausia tai atlikdavo pavasarių laikais ir laukdavo, kad namas per vasarą išdžiūtų. Ir tai prie statybos dirbdavo visai mažas žmonių nuošimtis, visai neproduktingai, nepritrusiai ir nemoderniškai. Dabar, kada veikia elektriški šildytuvai ir kita moderniška mašinerija, statyba ne sezoninis reikalas, bet visų metų reikalas. Niekad ji nesustoja ir didelius fabrikus, mokyklas apartmentinius namus ir visokias kultūrines įstaigas, visos šalies kampuose be jokios pertraukos stato virš dviejų milijonų darbininkų. Niekad ilgiau nekenčia baimės del pamatų silpnumo, žemės minkštumo ir kitų pirmiau buvusių kliūčių; chemikaliniai ir technikiniai metodai pergali viską.

Pirmiau statyba ėjo beplaniai, neorganizuotai, kas kiek pajėgė, tiek ir pasistatė, niekad nė nepagalvojo, kad valdžios parėdymu gali būti ji vedama ir skiriama jai lėšos. Socialistinėje šalyje, nereikiant carams, hercogams, kunigaikščiams ir kitiems bereikalingiems gaivalams mokėti šimtus milijonų rublių algų, šiais metais statybai išleista 32,500 milijonų rublių.

To pasekmėje ne tik negalima pažinti senoviškų apleistų miestų, bet atsirado naujų miestai, miesteliai, moderniški kolektyvų pastatai. Jie auga ne tik Maskvoj, Leningrade, Kijeve, Odesoj, bet neaplenkia nei karštųjų dykumų, nei šaltųjų tundru.

Atsiminkite, kad jubiliejui skiriamas Liaudies Balso numeris lėšis gruodžio antrą. Raštai turi redakciją pasiekti ne vėliau lapkričio 20.

Kaip Atsidarys Kanados Kongresas Už Taiką

TORONTO, ONT. — Kanados Kongresas už Taiką ir Demokratiją atsidarys lapkričio 19 dieną, 8 val. vakare, Victoria teatre, kampas Victoria ir Richmond, su masiniu mitingu, kuriame kalbės šie žymūs kovotojai už taiką ir demokratiją:

R. L. Calder, K. C., pagarsėjęs Montrealo advokatas, kuris šiuo laiku veda griežtą kovą prieš Duplesio atakas ant progresyvių žmonių teisių.

A. A. MacLeod, Kanados Lygos už Taiką ir Demokratiją pirmininkas.

Prof Harry Ward, Amerikos Lygos prieš Karą ir Fašizmą pirmininkas.

Visi taikos ir demokratijos šalininkai kviečiami dalyvauti kongreso atidarymo mitinge ir išgirsti tuos pasižymėjusius taikos gynėjus.

Mitingas prasidės 8 valandą vakare.

Lietuvoje

VAŽIAVO Į ISPANIJĄ IR PAKLIUVO Į NAZIŲ KALĖJIMĄ

Spalių 21 dieną iš Tilžės į Pagėgius einančio traukinio iššoko du jauni vyrai ir pradėjo bėgti. Bet vieną, bešokantį iš traukinio, sulaikė muitinės valdininkas, palaikęs jį kontrabandininku, o antrą sugavo Panemunės sargybos pasienio policininkas.

Iš dokumentų paaiškėjo, kad tai du Latvijos piliečiai, kilę iš Rygos, broliai. Tardomi sakėsi važiavę per Vokietiją į Belgiją, kur norėjo stoti jūrininkais, bet vokiečių policijos buvo sulaikyti ir išlaikyti 6 mėnesius kalėjime.

Paklausus, kodel jie šoko iš traukinio ir norėjo bėgti, aiškinosi, būk juos vokiečių valdininkai taip įmokę daryti. Mat, jie neturėjo pinigų bilietams pirkti, tai vokiečiai juos gąsdino, kad be bilietų sugavę lietuviai juos sodins į kalėjimą. O kalėjime jiems jau įgrįso Vokietijoj besėdint. Skundėsi, kad juos vokiečių kalėjimuose labai blogai maitino.

Nors policijai tardant jie sakėsi, kad norėtų patekti į Belgiją, bet pašaliniams, kad ir nevisai aiškiai, pareiškė, jog važiavę į Ispaniją pas vyriausybininkus.

Lietuvos policija, radus jų dokumentus tvarkoje, paleido grįžti į Latviją.

NUŠOVĖ ŽMONĄ, KAD NORĖJO GRĮŽTI PAS MYLIMĄJĮ

Petras Umbrasas vedė savo kaimynę, kuri turėjus mylimąjį. Del to Umbrasienė, vos praslinkus dviem sąvaitėm po vestuvių, pareiškė norą grįžti pas nenąjį mylimąjį. Ji vyrui pasakius, kad pas jį sugrįšianti tik po 15-20 metų. Umbrasas susijaudino, perpyko ir, netekęs lygsvaros, savo žmoną iš pistolieto nušovė.

Marijampolės apygardos teismas Umbrasą pripažino kaltu ir nubaudė šešeriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

KAIP ARISTOKRATĖS KRATOSI NUO NEPAGEIDAUJAMO VAISIAUS

Spalių 26 dieną Kauno apygardos teisme buvo negrinėjama nepaprasta byla. Jos pasiklausyti susirinkę tik teismo darbuotojai ir įvairios Kauno ponios. Joje daug kalbėta, teista, bet užslėpta nuo žmonių akių kas teista.

Šį kartą į teismo suolą pasodinta tūla aristokratiškos šeimos "panelė." Ji prieš pustrečių metų kreipėsi į atatinkamas įstaigas, kad nori išvykti į užsienį del operacijos. Gavo užsienio pasą, nuvyko į Karaliaučių ir moterų poliklinikoje pagimdė dukterį. Po išėjimo iš ligoninės apsigyveno viename viešbutyje. Ten begyvendama nusipirko mažą čemodanuką, į jį įdėjo nužudytą naujagimį ir atidavė į bagažą, pasakydama, kad siuntimas nėra skubus. Čemodanėlio niekas neatsiėmė, o jau kada pradėjo skleisti blogą kvapą, tada Karaliaučiaus policija išaiškino, kas to čemodanėlio savininkė.

Taip tai jauna "inteligentė," baigus gimnaziją ir dviejus metus mokiusis konservatorijoj, atsisėdo kaltinamųjų suole. Čia susirinko medicinos ekspertai ir advokatai. Vieno nebuvo, tai liūdininkų, nes jie iš Karaliaučiaus į teismą neatvyko. Ekspertai daug kalbėjo, kad prasižengimą padarius būdama psichiniai nenormali, nes kiekviena motina po gimdymo per 6 sąvaites būnanti nenormali. Tą nenormalumą prirodąs ir laiškų rašymas pas savo mylimąjį. Ji adresavo ne į mylimojo namus, bet į Lietuvos viešbutį. Bet paaiškėjo, kad mylimasis kasdien lankosi Lietuvos viešbutyje.

Paprastai, kaip ir visuomet, prokuroras papasakojo šį tą apie graikišką meilę, nurodė, kad jaunoji motina padarius didelį prasižengimą, nes Karaliaučiuje viena moteris norėjus pasiimti nuo jos naujagimį, ir reikalavo nubausti.

Už šį prasižengimą jaunoji motina pripažinta kalta ir nubausta trejais metais sunkiųjų darbų kalėjimo, bet kaipo nepilnametė trečdalis bausmės numušta.

ŽYDŲ RABINAI PAŽANGESNI UŽ KATALIKŲ KUNIGUS

Lietuvoje nuo senai yra didelis vargas su mirusiųjų laidojimu. Nors žmonės gyvena bendrai, bet kuomet miršta, tai kunigai nusako, kas tinka laidoti kapinėse, o kas ne. Panašus atsitikimas buvo ir tarp žydų.

Kaune jau nuo senai gyvena Laznikų šeima. Jiedu kilę nuo Panevėžio, bet gyveno Anglijoje. Ten juos anglikonų bažnyčios dvasiškiai apkrikštijo ir nusiuntė Lietuvon tarp žydų skleisti anglikonų tikybą. Ar jie kiek jos paskleidė ar ne, nėra žinoma, tik žinoma, kad Lažnikas skaitomas anglikonų bažnyčios misijonierium.

Nesenai mirė šio misijonieriaus kūdikis. Kadangi jo religijos kapinių nesiranda Kaune, tai kūdikio laidojimo reikalu teko kreiptis į žydų laidojimo bendruomenės draugiją. Bet ši įstaiga nesutiko patenkinti žydų krikščionio misijonieriaus prašymo. Pagaliau reikalas atsidūrė pas vyriausį rabiną Šapirą. Šis išvartė ritulinius įstatymus ir nustatė, kad negalima nustatyti, ką priimti į kapus ir ko nepriimti. Tokiu būdu Lazniko vaikas buvo palaidotas žydų kapuose.

Tas įvykis tarp Kauno žydų sukėlė didelę sensaciją, bet vis tiek jų rabinas pasirodė prieinamesnis, negu katalikų kunigai.

NUMATYTA SUTVARKYTI NEMUNO VAGĄ

Nemunas kasmet Kaunui įvaro didelės baimės ir pridaro nepaprastų nuostolių. Todel padarytas projektas Nemuno vagą sutvarkyti ir tam tikslui išleisti apie 15 milijonų litų. Iki šiam laikui atlikta tik vienas aštuntdalis reikiamų darbų, nors darbas vedamas jau aštuoni metai. Bet sulyg nustatyto projekto, manoma, kad per dešimts metų laikotarpį Nemuno vaga galutinai bus sutvarkyta.

PABAIGĖ MELIORACIJOS DARBUS

Vasaros metu prie nusausinimo darbų visoje Lietuvoje dirbo apie 5,000 darbininkų. Su spalio 15 diena užsibaigė melioracijos darbų sezonas ir visi kulturtechnikai atšaukti į centrą, o darbininkai paleisti iš darbo.

Šiemet melioracijai išleista apie du milijonai ir du šimtai tūkstančių litų.

NORI APŠVIESTI SUAUGUSIUS VALDININKUS

Grupė šiauliečių pradėjo rinkti parašus, kad švietimo ministerija atidarytų popietinę suaugusiems gimnaziją Šiauliuose. Mat dabar daugelyje įstaigų tarnauja namaža "pusiaucenzuotų" valdininkų bei tarnautojų, kurie norėtų laisvu popiečio laiku mokytis ir įsigyti pilną cenzą.

Prieš dešimts metų tokia gimnazija buvo, bet pasibijota, kad neatsirastų perdaug "mokytų," pakelta mokestis už mokslą, tad prisiėjo likviduoti.

MARIJAMPOLĖJE SIAUČIA DIFTERITO EPIDEMIJA

Paskutiniu laiku daug nerimo Marijampolėje kelia difterito epidemija, įsimetusi daugiau į neturtingas šeimas. Yra daug šeimų, kur difteritas suguldęs į lovas po 3-4 vaikus. Daugelis susirgimų baigiasi mirtimi. Šiai vaikų pabaisai užkirsti kelią imtasi visų priemonių, tačiau kova su difteritu yra labai sunki, nes daugelio šeimų neturtas sudaro geras sąlygas ligai plėstis. Sąryšy su gausiais susirgimais difteritu Marijampolėje pradžios mokyklų darbas laikinai sustabdytas.

SU ŽMONA IR JOS BROLIU KARTU EITI PAVOJINGA

Šiauliai. — Kuršėnų plentu iš Taločių kaimo mašinkulės ėjo šiauliečiai Urbietis su savo žmona ir jos broliu Pašviesčiu. Netoli Šiaulių jie kažko susikivirčijo ir Urbietienė su savo broliu puolė mušti vyrą. Pašviestis akmeniu sunkiai sužalojo Urbiečiui galvą, kad net teko guldyti ligoninėn. Po operacijos nuskriaustasis pareiškė, kad kai Pašviestis jį mušė akmeniu per galvą, žmona jį laikė už rankų ir nedavė gintis. Su žmona jis jau seniau nesugyvenęs ir dažnai girdėjęs iš jos grąsinimus: "Vis tiek, žalty, atimsiu tau sveikatą," ką dabar ir padarius. Be to, jau šį pavasarį žmonos brolis kėsinęsis užmušti jį kirviu, tik jam pavykę laimingai pabėgti.

"MAISTAS" ŠIEMET EKSPORTAVO 222,479 KIAULIŲ

Iki spalio 19 dienai didžiausia Lietuvos akcinė bendrovė "Maistas" į užsienį eksportavo 222,479 gyvas ir papiautas kiaules. Šale kiaulių, "Maistas" supirko iš ūkininkų 10,678 veršiukus, 2,811 galvijų ir virš 100,000 vištų.

Apskritai, šiemet "Maistas" per 9 mėnesius į užsienį eksportavo už apie 28,430,000 litų įvairių prekių.

LIETUVOS KAZIRNINKAI IR-GI JAUS MONOPOLIO PASEKMES

Iki šiol Lietuvos kazirninkams buvo nekažin kokią laisvė. Jei kas norėjo įsigyti kortas, turėdavo vykti į Lietuvos banką ir ilgai išstovėti prie langelio. Dabar kortų gamyba ir prekyba atiduota Raudonajam kryžiui, kuris visus kortų reikalus tvarkys per savo monopolį.

Suprantama, kad monopolis bent kurio daikto visuomenei reiškia apsunkinimą, tačiau kortų monopolis daugiau paliečia Lietuvos piemenis ir šiaip sau kortožnikus, o ne aukštus asmenis. Lietuvoje yra atviri kortavimo kliubai, kuriuose aukšti asmenys kaip lošė, taip ir loš. Bet sulyg dabar išleistų patvarkymų, kortožnikus seks policininkas ir po kiekvienai pokerio ar preferanso partijai peržnybs kortas tam tikromis žnyplėmis, kad daugiau jomis negalima būtų lošti. Kliubai neturės teisės kortų pardavinėti, visi kortižnikai turės jas pirkti nuo valdžios pastatyto valdininko.

Ponams didelio sunkumo nesudarys, bet piemenims, kuriems beveik neįmanoma pasiekti Lietuvos banką, sulošti "avinų" partiją bus didelė sunkenybė.

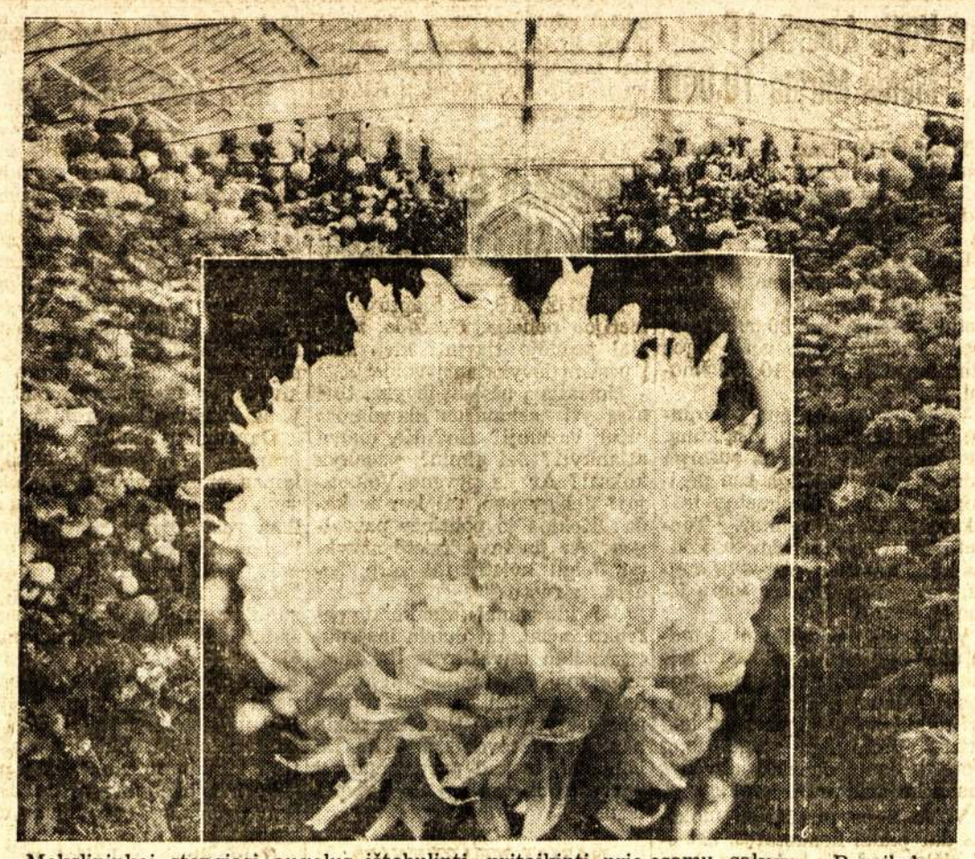

Mokslininkai stengiasi augalus ištobulinti, pritaikinti prie esamų sąlygų. Paveiksle matyti dalis dengto daržo, esančio Ottawoj, kur daro bandymus su augalais.

Emigranto Gyvenimas Kanadoje

Rašo J.MIKAILA

Prieš dešimtį metų, vieną balandžio mėnesio rytą, po ilgos kelionės, traukinys sustojo Winnipege. Iš jo išsiveržė daugybė vyrų, moterų ir vaikų, atvykusių iš įvairių šalių laimės ieškoti. Tarp jų buvome keletas ir lietuvių.

Nuo kelionės buvome suvargę, bet kiekvieno veide žibėjo viltis, kad viskas bus gerai—užbaigėm kelionę, pasimatysime su pažįstamais ir giminėmis, pas kuriuos važiavome, o svarbiausia, tai pradėsime pelnyti dolerius, apie kuriuos mums agentai kalbėjo, sakydami, kad uždirbsime net po penkis dolerius per dieną.

Išlipus iš traukinio pasijutome, kad esame imigracijos biure už geležinių grotų. Reiškia vėl belaisviais, kas sudarė nemalonų įspūdį. Norėjome pasidairyti pro langus, bet prie jų mūsų neprileido. Tokioj belaisvėj teko išbūti net per visą dieną.

Vėlai naktį mus mažais būreliais suvarė į traukinį ir paruošė kitai kelionei. Tik gaila, kad mes nesupratome, jog pradedame dar ilgesnę "kelionę," kuri tęsiasi jau dešimti metai. Mus vežė į vakarus. Keturi lietuviai patekome į Reliance miestelį, Saskačevano provincijoj. Už poros dienų, su savo draugu Juozu jau lupome akmenis iš įšalusios francūzo farmerio žemės.

Neblogai mus užlaikė. Žmonės išrodė geri, bet blogiausia buvo, kad negalėjome susikalbėti, mat ta apylinkė apgyventa francūzais ir vokiečiais. Daugiausia naujakuriais. Tais laikais esant neblogoms kviečių kainoms ir derliui, jie gyveno neperblogiausia. Džiaugėmės gavę gerą vietą ir manėm, kad jei mus laikys, tai pabūsime net ir kelis metus.

Tik, deja, mūsų nelaimei, po keturių sąvaičių sužinojome, kad reikia ieškoti naujo darbo. Pusėtinai nusiminėm. Kiek daug planuota, džiaugtasi, o čia ūmai palik akmenuotus dirvonus ir eik kitur ieškoti laimės. Bet kur eiti, ką veikti—mes nežinojome. Tačiau likimas žmogaus nelaukia—surinkome savo "turtą," farmerys įsisodino į automobilių ir už poros valandų buvome Averaid miestelyje.

Čia per visą dieną vaikščiojome labai nusiminę, nežinojome kur eiti ir ką veikti. Jautėme, kad buvo juodžiausia diena mūsų gyvenime. Tik vėlai naktį, matomai pirmutinio farmerio informuotas, atvažiavo kitas farmerys ir pasiūlė valyti akmenis nuo jo ūkio dirvonų. Pasiūlymą su džiaugsmu priėmėme, bet ir šia "laime" neilgai teko džiaugtis. Prabėgus trims sąvaitėms mes ir vėl be jokių planų ir pastogės vaikščiojome po Averaid miestelį. Tuo laiku prasidėjo ir sausros. Pajutome, kad darbo negausime. Nieko nelaukdami nuvykome į Moose Jaw.

Juozas neblogas dailydė, tai už maistą ir nakvynę gavo darbą. Nuvykęs jį atlankyti radau susijaudinusį. Skundėsi, kad važiuodamas į Kanadą manęs per metus tūkstantuką uždirbti, tuojaus atsikviesti draugę, o čia prisieina dirbti už dyką.

Netrukus susipažinau su geležinkelio stotyje dirbančiu lietuviu. Jo rūpesniu už poros sąvaičių buvome išvežti į Milden apylinkę dirbti ant C. P. geležinkelio. Čia radome didelį būrį darbininkų, tarp jų keletą lietuvių. Tokiu būdu mums prasidėjo "linksmos" dienos. Bet džiaugsmas neilgai truko. Prasidėjo javų piūtis, geležinkeliečių grupė pradėjo mažėti, todel galutinai paleido ir visą "gengę."

Sąvaitę dar vietoj pagyvenome, bet negavę darbo turėjome grįžti į Moose Jaw. Čia radome dideles minias bedarbių, nes kiekvieną dieną ištisi traukiniai pribūdavo su iš rytų Kanados ir Europos vežamais darbininkais. Bet du draugai ir aš buvome laimingi, nes per porą dienų gavome kviečių statinėti. Tačiau nepabaigus darbo ir vėl mus patiko nelaimė—susirgo draugas Jurgis. Prisiėjo vežti į Moose Jaw, ligoninėn, ir išimti apendicitis. Tad visa jo uždirbta alga dar su keliais desėtkais skolintų pinigų pateko ligoninei. Mudu su Juozu baigėm darbą ir vykome į Winnipegą.

Čia radome labai daug bedarbių. Vieni ruošėsi vykti į rytus, kiti į miškus, o treti nežinojo kur vykti. Aš susiradau keletą iš Lietuvos kaimynų ir nutarėme važiuoti į miškus. Reikėjo ieškoti kontrakto. Seniau atvykusieji į Winnipegą turėjo pažintį su vienu vaistininku, kuris turėjo ir darbų ieškojimo "biurą." Tad pas jį nuvykę truputį "patepėme" ir gavome darbą pas tūlą kontraktorių. Ši "laimė" kiekvienam kainavo po du doleriu.

Apie pustizinis draugų nuvykome į McIntosh, Ontarijoj, geležinkelių pabėgių tašyti. Tai buvo paskutinė 1928 metų kelionė. Nors buvau dar jaunas Kanados gyventojas, bet tais metais teko keliauti virš 1,580 mylių.

Geležinkeliams pabėgius teko tašyti per keturius mėnesius. Tai buvo naujai atvykusiam nepaprastai sunkus darbas. Keleto svarų sunkumo kirvis ant tiek privargindavo, kad sunku būdavo ištiest ir sulenkt pirštus. Prie to, buvo labai pavojingas darbas. Vieną kartą medis skaudžiai mane palietė ir vos pasprukau iš giltinės nagų.

Kempių gyvenimą labai sunkindavo ir darbininkų nesąmoningumas. Tenka pažymėti, kad klasiniai sąmoningas darbininkas būdavo retas atsitikimas. Kas vakaras tęsėsi užgauliojimai, neapykanta, vienas kitam stengdavosi užduoti kuoskaudesnį morališką smūgį. Žodžiu, skirtingų tautų darbininkai gyveno kaip šuo su kate, įkišti į vieną maišą.

Taip padirbus ir "papolitikavus," už keturių mėnesių teko grįžti į Winnipegą. Čia pasitaikė "laimė." Su vienu draugu buvome nuvežti į Hudson, Ont., bet po trijų sąvaičių baigėsi žiemos sezono darbai, tai ir mums, sušlapusiems ir ligotiems, teko vėl sugrįžti į Winipegą.

Sulaukęs pavasario, palikau draugus ir Winnipegą ir nuvykau į Saskačevano provinciją, kur ūkininkavo mano buvę Lietuvoj kaimynai ir giminės. Apsistojęs patyriau, kad toj apylinkėj tais laikais radosi nemaža lietuvių farmerių. Tai buvo veik visi naujakuriai, išskyrus du broliu, kurie kiek ilgiau pagyvenę, bet dar neišsimokėję kompanijoms už žemę ir įrankius.

Šie lietuviai farmas įsigijo kaip tik atvažiavę iš Lietuvos ir pasižadėjo C.P.R. kompanijai už miškais apaugusius 160 akrų žemės plotus sumokėti po 3,000—4,000 dolerių. Kiek dabar tenka girdėti, tai du iš jų senai apleido tas farmas, o vienas, nenorėdamas su didele šeimyna atsidurti ant gatvės, iki šiol farmeriauja, bet, rodos, ir jam farmeriavimo dienos yra suskaitytos . Žmogus norėtų bėgti, bet nežino kur.

Man teko dirbti pas vieną vokietį farmerį. Tai buvo pažangūs ir malonūs žmonės. Būtume ilgai pas jį buvę, bet ir iš čia sausra mus iškrapštė.

Prisiėjo palikti savuosius ir vykti į Regina. Netrukus gavau darbą Silton apylinkėje pas vieną farmerį. Čia dirbau keturis mėnesius tarsi juodas jautis, bet kada prisiėjo atsiskaityti, tai $40.00 nedamokėjo. Taip ir vėl teko sugrįžti į Winnipegą, o iš čia į senąją vietą—McIntosh. Tokiu būdu antrų metų gyvenimas Kanadoje užsibaigė su 1,678 myliom kelionės.

Padirbus per žiemą McIntoch ir vėl teko grįžti į Winnipegą ir pradėti trečių metų nomadišką gyvenimą. Šią vasarą teko dirbti net septyniose skirtingose vietose ir gana toli viena nuo kitos. Šiuo tarpu išmokau niekam nemokėti ir nuvažiuoti kur reikia. Tačiau del to kaip kam tenka ir nukentėti. Nors man ne daug teko, bet visgi teko. Mane ir draugą Feliksą Brandone policija areštavo už nelegalų vagone miegojimą. Pasižadėjome pasitaisyti, tai paleido. Bet Broadwiew miestelyje tūlas lietuvis vogčiomis bevažiuodamas prarado koją.

(Bus daugiau)

Sunkios Valandos Madride

Karo laikas yra visokių gandų tėvu ir motina. Taip buvo ir tada, tose pirmose kovo mėnesio dienose, kada mes išgirdome apie didelę italų koncentraciją šiaurėje Madrido. Mes neišmanėme, kam tikėti.

Madrido sienas dar puošė įvairūs plakatai, šaukiantieji prie armijos suvienytos komandos, nacionalizavimo karo industrijos, mobilizacijos. Buvo stebėtina, kad praslinkus aštuoniems mėnesiams nebuvo sujungti patys elementariškiausi dalykėliai, išskyrus Madrido frontą. Kitaip sakant, išrodė, karas organizuotas buvo tik Madride.

Mundo Obrero, Madrido komunistų dienraštis, kasdien vedė kampaniją už apvalymą armijos štabo, reikalaudamas atiduoti karo teismui tuos generolus, kurie buvo priežastimi Malagos fiasko. Paprastai, antgalviai rišosi su organizavimu armijoje arba jos užpakalyje.

Ispanija turėjo žmogaus jėgų, jūs galėjote įsivaizduoti, industriją—viską, ko reikia suorganizavimui moderniškos, galingos armijos ir pastatymui į karo lauką išvijimui iš Ispanijos fašistų.

Prieš Caballero rėžimą ėjo įvairūs murmėjimai. "Senas žmogus," kaip jį vadindavo reporteriai, buvo labai rambus organizavimui centralinės vadovybės. Apkasuose jūs galėjote girdėti kareivių nepasitenkinimus prieš valdžią, kad sugeba organizuoti tik apsigynimą, kuomet jie jau pasiryžę priešą pulti ir stumti atgal.

Tai buvo pirmojoj kovo mėnesio sąvaitėj, nepamenu datos, kada Soria patelefonavo man, kad ateičiau iš kraujo Instituto į Palace viešbutį. Soria buvo l'Humanite laikraščio korespondentu ir buvo lietęs savo pirštais viską, kas tik svarbesnio.

Jis buvo susirūpinęs, kada pas jį nuvykau, ir sėdėjo savo kambaryje, kaip liūtas klėtkoje.

—Manau, kad viskas jau baigta,—jis pareiškė.

—Kas baigta?—sumaniau sužinoti.

—Karas. Visi karai baigti.

—Prašau truputį paaiškinimo. Supraskite apie ką jūs kalbate.

—Aš pats sau išsiaiškinau. —tarė jis,—kad Madrido pasidavimas beveik netoli galo.

—Jūs jaučiate viską gerai?—jam pastebėjau.

Matė Sumušimą

Soria buvo Madride lapkričio mėnesyje, laike pačiųjų sunkių dienų, kada atrodė, jog viskas jau pralaimėta ir ne vieną kartą jis manė, kad miestas eina prie pražuvimo. O dabar jis ramiai, blaiviai man tarė, jog viskas pabaigta.

Ir vėl kreipėsi į mane. "Italai briaunasi iš šiaurės artyn. Jie paėmė Brihueda, jie briaunasi linkui Guadalajara. Niekas negali jų sulaikyti, jei ne bent stebūklai. Tai ne Franko armija. Jie turi tankus, orlaivius ir mechanizuotas kolumnas. Vien dievai žino, kokią daugybę kilometrų pirmyn pasivarė per keletą dienų."

—Bet kas jus skatina tikėti, kad fašistų negalime sulaikyti?

—Ten pats buvau,—jis vaitojančiai prabilo,—pats mačiau, kaip valdžios kariai bėgo paskui mane. Tai masinis traukimasis, tai panika. Mačiau ir kaip spalių mėnesyje milicininkai bėgo iš Toledo. O dabartiniam atsitraukime daug blogiau, negu spalių ir lapkričio mėnesių atsitraukimuose. Fašistų taktika visai teisinga. Pirmiausia jie kėsinasi nukirsti kelią ir liko tik laiko klausimas. Madridas bus galutinai apsuptas. Mūsų kariai negali išsilaikyti prieš orlaivius. Po kelių mėnesių sunkios kovos labai baisus dalykas.

Soria liepė man paruošti automobilių. Pablogėjus dar daugiau dalykams ketino man patelefonuoti, kad mes, vadinamieji "bešališkų" laikraščių atstovai, galėtume išbėgti. Jis atsiklausė manęs, ar negalėčiau rasti prieglaudą Anglijos ambasadoj. Bet aš nusprendžiau, kad įmaršavus italams į Madridą, besislėpdamas Anglijos Ambasadoj pats save pasistatyčiau po areštu.

Apie mūsų pasikalbėjimą su Soria pranešiau Jean Watts. Ji nelabai į tai tikėjo. Visas dalykas atrodė per daug fantastinis. Viešpatavo mintis, kad Madridas nepasiduos, bet, esant daugybei italų, ji darėsi prislėgtesnė.

Atėjus nakčiai prie spaudos stalo tarp reporterių reiškėsi didelis susirūpinimas. Girdėjau vieną tokį pareiškimą: "Kristau, atrodo, kad viskas pabaigta. Girdima, kad valdžios kariuomenė Guadalajara fronte traukiasi panikoj. Dabar tik laiko klausimas."

Laikraštininkai kalbėjosi apie trumpus, penkių, šešių kilometrų atmušimus, o dabar girdime, kad per vieną dieną italai pasivarė pirmyn virš penkiasdešimts kilometrų.

Porą naktų mes praleidome būdami pasiruošę. Soria vis man telefonavo ir skatino būti pasiruošiusiam. Tačiau kada jis taip kalbėjo, reiškiau jam pajuoką, kad dar pablogėjus bus geriau kovoti iš už barikadų. Jean Watts buvo pasiruošusi ir būtų tai dariusi. Mes tik laukėme galutino sprendimo, kurį kelią pasirinkti.

Daktaras Bethune laikėsi filosofiniai, sakydamas: "Aš nepaisau, kiek italų ten randasi, ar kiek yra patikimas Soria, užmirškite apie tai, jie Madrido nepaims."

Gerai, mes mąstėme, jis yra daktaras, gali suprasti apie mediciną, chirurgiją, bet ne apie moderniško karo eigą.

Tik madridiečiams liko išspręsti dalykai. Jie ėjo savo kasdienines pareigas, kaip ir pirmiau, ir kalbėjo, kad Madrido nepaims.

Dar kartą suskambėjo telefonas. Šį kartą Soria buvo kuone isteriškas.

—Jau atsitiko. Pranešu, kad atsitiko. Stebūklai atsitiko. Gal ir ne stebūklai, bet panika, traukimasis. Jie dar bėga.

—Po šimts pypkių, kas bėga? Apie ką jūs kalbate?

Jis pradėjo smarkiai francūziškai, paskui persimetė į juoką: "Mūsų kariai buvo atmušti. Jie vijosi mus. Mes bėgome. Jie vijosi mus taip toli, iki jų susisiekimo priemonės nepajėgė jiems patarnauti. Tada mūsų orlaiviai jiems suruošė peklą. Po to ir mūsų kariai atsisuko—tai buvo žiauri kova. Daug užmuštų ir šimtai belaisvių."

Padėjau telefono triūbelę ir pradėjau manyti. Jeigu taip, tai antrasis Madrido apgulimas jau pasibaigė. Ir jei tas, ką Soria pasakė, yra tiesa, tai mes atėjome ant persvaros lygio.

Ted Allan

ALDLD 162 KUOPA RENGIASI LIAUDIES BALSO VAJUI

TORONTO, ONT. — Pereitą sekmadienį įvykusiame ALDLD 162 kuopos susirinkime, tarp kitko, buvo svarstytas ir Liaudies Balso vajus. Nutarta užsidėti kvotą sukelti $200 aukų ir gauti 40 naujų skaitytojų. Taipgi nutarta rengti didelį parengimą paminėjimui penkmetinių sukaktuvių.

Kad būtų kam vajui vadovauti, išrinktas komitetas iš penkių draugų ir draugių, butent, Linartienės, Kevėžienės, Valūno, Šuto ir Guoberio.

Į Kanados Lietuvių Visuomenę, Organizacijas ir Lokalinius Lietuvių Komitetus Liet. Liaudžiai Ginti

Jau antri metai eina nuo įvykusio Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti, kuris atsibuvo 1 ir 2 rugpiūčio, 1936 m., Montreale. Kongresas išdirbo planus, kuriais vadovaujantis Kanados liatuviai darbuojasi už atsteigimą demokratinių teisių Lietuvoj, rūpinasi sušelpti politinius anti-fašistinius kalinius ir t.t. Daug kas toj srityj atsiekta. Po Kongreso visose didesnėse Kanados lietuvių kolonijose suorganizuota lokaliniai Komitetai Lietuvos Liaudžiai Ginti. Visose kolonijose atlaikyta eilė masinių mitingų Lietuvos klausimu, kuriuose buvo gvildenama sunki Lietuvos žmonių padėtis, kurią užkrovė tautininkai, įvedę aštrią fašistinę diktatūrą, su diktatorium Smetona priešakyj. To pasėkoj, beveik visa Kanados lietuvių visuomenė ir jos organizacijos veikia, kad kaip galint padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti fašistinį jungą ir atsteigti demokratiją Lietuvoje.

Pasiųsta nuo Kanados lietuvių eilė protesto rezoliucijų ir reikalavimų diktatoriui Smetonai. Taip pat sukelta gausi suma pinigų šelpimui priešfašistinių Lietuvos kalinių, kurių dalis jau pasiųsta Lietuvon ir atsiekė savo tikslą. Kanados lietuviai užsitarnavo didžiausią padėką nuo vargstančios Lietuvos liaudies, ypatingai nuo kalinių, už materialę paramą, kurių šiandien Lietuvoj šimtai pūsta kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, fašistų marinami badu vien už tai, kad jie vienokiu ar kitokiu būdu pasipriešino tautininkų-fašistų valiai ir reikalavo ir reikalauja visai Lietuvos žmonijai laisvės ir žmoniškesnio gyvenimo.

Tačiau, nežiūrint mūsų, Kanados lietuvių, Lietuvos liaudies ir viso pasaulio lietuvių išeivių pažangios visuomenės pastangų, Lietuvos tautininkų-fašistų diktatūra dar tebeviešpatauja mūsų tėvynėj Lietuvoj, ten dar tebesiaučia fašistinis teroras, Lietuvos liaudis dar tebekenčia priespaudą ir išnaudojimą, nešdama sunkų jungą, užkartą pačios Lietuvos liaudies išsigimusių niekšų—tautininkų-fašistų.

Viso to akirėgyj, Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti paskutiniam savo posėdyj numatė reikalą plačiai apdiskusuoti šaukimą kito Kanados Lietuvių Kongreso ar bent lokalinių komitetų atstovų suvažiavimo, aptarimui didesnio išplėtimo Kanados lietuvių veikimo už rėmimą moraliai ir materialiai priešfašistinių Lietuvos liaudies kovų. Kadangi ir praėjusio Kanados Lietuvių Kongreso yra padarytas tarimas, kad po dviejų metų šaukti kitą Kanados Lietuvių Kongresą Lietuvos Liaudžiai Ginti, arba lokalinių komitetų atstovų pasitarimą, Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti iš savo pusės siūlo ateinančiais, 1938 metais, šaukti tik lokalinių komitetų atstovų suvažiavimą—pasitarimą, o Kongresą šaukti 1939 metais. Tačiau tai priklausys nuo visos Kanados Lietuvių visuomenės, organizacijų ir lokalinių komitetų atsiliepimo. Todel Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti nutarė atsišaukti į visą Kanados lietuvių visuomenę, į organizacijas ir į lokalinius Kanados Lietuvių Komitetus Lietuvos Liaudžiai Ginti, plačiai apdiskusuoti šį klausimą savo organizacijose ar kolonijose, taip pat pavieniai lietuviai, kur nėra jokių organizacijų ar lokalinių komitetų, ir duoti pasiūlymus bei patarimus per spaudą, kaip, jūsų nuomone, būtų geriau, ar ateinančiais metais šaukti, kaip centralinis Komitetas siūlo, tik lokalinių komitetų atstovų pasitarimą, o Kongreso šaukimą atidėti 1939 metams, ar šaukti visų Kanados lietuvių Kongresą 1938 metais. Duodantieji pasiūlymus šaukti ateinančiais metais Kongresą, duokite pasiūlymus, kokiame laike būtų patogiausia šaukti Kongresą, vasarą ar rudenį, ir kokiam Kanados mieste šaukti.

Tikimės įvertinsite šį mūsų atsišaukimą tuo svarbiu reikalu ir suteiksite kooperaciją, išreikšdami savo nuomones ir pasiūlymus per spaudą. Lauksime!

J. Lesevičius
KLKLLG Sekretorius
P. O. Station "D," BOx 44,
Montreal, Que.

VARŠAVA.—Lenkijos Socialistų Partijos delegatas lankėsi pas prezidenta Moscicki ir įteikė momerandumą, reikalaujantį Lenkijai nuošaliai laikytis nuo agresingų šalių.

C.C.F. KLIUBO PREZIDENTĄ IŠMETĖ IŠ C.C.F. UŽ SUVIENYTĄ FRONTĄ

HAMILTON, ONT.—Dešinieji CCF nariai išmetė iš CCF vietinio CCF kliubo prezidentą T. A. Sutton už bendradarbiavimą su kitomis srovėmis laike provincialių rinkimų, tai yra už dalyvavimą unijų ir darbininkų organizacijų konferencijoj, kuri nominavo Rev. Lorne McTavish, ir apsiėmimą būti komiteto vedėju.

Kiti du taip pat gali būti išmesti iš CCF už tą patį "prasižengimą."

Paklausykit Komunistų Kandidatų Radio Kalbų

TORONTO, Ont. — Rinkiminis Komunistų Komitetas skelbia, jog komunistų kandidatai į Toronto miesto savivaldybę, Tim Buck—kandidatas į kontrolierius, Stewart Smith—kandidatas į aldermanus, penktam warde, J. B. Salsberg—kandidatas į aldermanus, ketvirtam warde, John Weir—kandidatas į mokyklų komisiją, ir A. Cooke, žymi moteris veikėja, ir A. Buck, iš radio stoties CKCL (580 kc.), kalbės sekančiai:

Trečiadieny, lapkričio 17, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės J. B. Salsbergas.

Ketvirtadieny, lapkričio 18, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės aldermanas Stewartas Smithas.

Penktadieny, lapkričio 19, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės John Weir.

Šeštadieny, lapkričio 20, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės Tim Buck.

Pirmadieny, lapkričio 22, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės J. B. Salsbergas.

Antradieny, lapkričio 23, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės Stewartas Smithas.

Trečiadieny, lapkričio 24, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės J. B. Salsbergas.

Ketvirtadieny, lapkričio 25, nuo 10.15 iki 10.30 ryto, kalbės Alice Buck.

Ketvirtadieny, lapkričio 25, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės Tim Buck.

Penktadieny, lapkričio 26, nuo 10.15 iki 10.30 iš ryto, kalbės A. Cooke.

Penktadieny, lapkričio 26, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės Tim Buck.

Šeštadieny, lapkričio 27, nuo 10.15 iki 10.30 iš ryto, kalbės Tim Buck.

Šeštadieny, lapkričio 27, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, kalbės John Weir.

Pirmadieny, lapkričio 29, nuo 10.15 iki 10.30 iš ryto, kalbės A. Cooke.

Pirmadieny, lapkričio 29, nuo 8.15 iki 8.30 vak., kalbės Tim Buck.

Antradieny, lapkričio 30, nuo 10.15 iki 10.30 iš ryto kalbės A. Buck.

Antradieny, lapkričio 30, nuo 8.15 iki 8.30 vak., kalbės Stewart Smith.

Trečiadieny, gruodžio 1, nuo 9.00 iki 9.15 vakare, J. B. Salsberg.

Trečiadieny, gruodžio 1, nuo nuo 8.15 iki 8.30 vakare, Tim Buck.

Ketvirtadieny, gruodžio 2, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, Tim Buck.

Penktadieny, gruodžio 3, nuo 8.15 iki 8.30 vakare, Tim Buck.

Penktadieny, gruodžio 3, nuo 10.00 iki 10.15 vakare, J. B. Salsberg.

Penktadieny, gruodžio 3, nuo 10.15 iki 10.30 vakare, Stewart Smith.

John McNeil, Winnipego darbininkų kandidatas į aldermanus antram warde.

Chinijos kareiviai Šanghajjuje prie priešorlaivinės kanuolės. Ši kanuolė padėjo kinams gintis nuo plėšikų.

Ir Kunigai Pradėjo Naudoti Skirtingą Taktiką

TORONTO. — Turbūt niekur kunigai tiek atydos nekreipia, kaip į Toronto lietuvių koloniją. Kiek čia jie nesidarbavo, kokių priemonių nenaudojo, o tikinčiųjų skaičius kas dien kaip nyksta, taip nyksta.

Pirmieji atvykę į Torontą lietuviški kunigai prieš netikinčius žmones stvėrėsi smurto. Pavyzdžiui, kunigas Garmus ne tik gąsdino lietuvius valdžia, bet įsteigė šnipų gaują ir su jais persekiojo ant pašalpos esančius lietuvius. Kairiuosius žmones biauriai keikdavo per savo pamokslus. Tačiau tas Toronto lietuvių parapijai išėjo ne ant naudos, bet ant žalos. Didesnio parapijos grioviko nebūtų galima buvę nei pasamdyti.

Po tos pamokos kunigas Baronas jau daug žmoniškiau elgėsi, bet jokiu būdu nepajėgė nuplauti Garmaus padarytų dėmių. Parapija nestiprėjo, bet ėjo mažyn. Po Barono tapo atsiųstas angliškas, bizniškas kunigas, pusėtinai reakcingas, kuris irgi nepajėgia atstatyti sugriauto biznio. Tad paskutiniu laiku bažnytinė vadovybė deda visas jėgas, kad nors palaikyti prie bažnyčios nedidelę saujelę užsilikusių tikinčiųjų. Tam reikalui lietuviškų kunigų ir minyškų netrūksta. Štai šią vasarą buvo atvykę trys lietuviškos minyškos ir paskutiniu laiku misijonierius.

Bet misijonierius iš visų buvo bizniškiausias. Prieš porą sąvaičių atvykęs, pirmiausia nuėjo pažiūrėti, kas per žmonės, kurie neina į bažnyčią. Pas juos jis išgirdo daug pamokinimų, nes žmonės nurodė, kam tarnauja religija, kaip kunigai laimina Ispanijos žmonių žudynes, o smerkia visą, kas tik gera.

Misijonierius, pasinaudodamas iš kairiųjų Toronto žmonių gautais patyrimais, sakė pamokslus. Reikia pasakyti, kad labai gudriai ir progresyviškai. Daėjo net iki to, kad pripažino, jog rinkimas aukų del liaudiškos Ispanijos irgi yra geras darbas. Mat žinojo, kad Toronto lietuviuose yra labai prigijęs šis klausimas ir negalima prieš jį išeiti. Link kairiųjų žmonių atsinešime irgi nepiūdė tikinčiųjų, net kelis kart pabrėžė, kad žmogus turįs valią pasirinkti sau kelią.

Maldų klausimu pasirodė tikras reformistas. Sako, jei nenori melstis, tai ateik į bažnyčią, atsisėsk ir galvok kas dedasi Lietuvoj. Sovietų Sąjungos linkui didelių keiksmų irgi neleido, bet šiaip sau del visako labai švelnioj formoj pamelavo, kad ten žmonės kenčia badą, bet grįžta prie religijos ir viskas būsią gerai.

Apie peklą, velnius ir kitus kitų kunigų mėgiamus šliužus net užmiršo prisiminti, o daugumoj kalbėjo, jog visų žmonių darbai yra geri ir ragino juos gerbti. Žodžiu, misijonieriaus kalba buvo gana švari, bet su tuo baisiai įgązdino prie velnių pripratusius nekuriuos parapijonus ir jie vietoj priimti misijonieriaus patarimus, išėję iš bažnyčios tarp savęs kalbasi, kad tas kunigas esąs "bolševikas."

Buvęs misijose

ZURICH, Šveicarija.—Čionai laikraščiai rašo, kad Vokietijoje vedama plati koncentracijos kempių statyba. Vienas perbudavoja, kitas didina, trečias naujai stato.

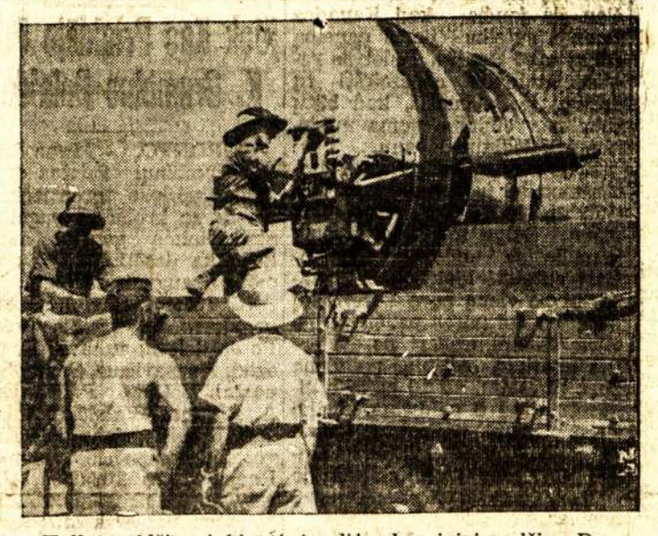

Kulkosvaidžiu ginkluoti Anglijos kareiviai malšina Palestinos arabus, kurie kovoja už savo laisvę.

Kaip Mes Nuvykome Ispanijon

Draugai:

Važiuojant Ispanijon, kanadiečiai draugai, o ypač Winnipego lietuviai, prašė mane parašyti laišką, aprašant kelionę ir įspūdžius Ispanijoj. Negalėdamas parašyti kiekvienam draugui atskirai, nutariau parašyti visiems draugams abelnai ir pasiųsti į mūsų spaudą, tai yra į Liaudies Balsą, kuriame, tikiu, visi draugai galėsite perskaityti.

Taigi, kaip jau daugumai draugų winnipegiečių yra žinoma, Winnipegą apleidau rugpiūčio 10 dieną. Būrelis Winnipego ir St. Boniface lietuvių mane išlydėjo į traukinį, taipgi parėmė finansiniai, už ką tariu širdingą ačiū.

Kelionė iš Winnipego į Torontą traukiniu buvo pasėtinai nuobodi. Torontą pasiekiau 12 rugpiūčio.

Bevaikščiojant Toronto gatvėmis sutikau draugą Butrimą, kuris apleido Winnipegą keliomis dienomis pirmiau manęs, išvažiuodamas taipgi Ispanijon. Nutarėm užeiti pas Kanados Komunistų Partijos Lietuvių Centro Biurą, tikslu susipažinti su vadovaujančiais draugais Kanados lietuvių darbininkų judėjime.

Turiu pabrėžti, kad Nacionalio biuro draugai sveikino mus su entuziazmu, sužinoję mūsų užsibrėžtą siekį. Jie atsikreipė į KVK draugus, kad paremtų finansiniai. Tokiu būdu mes iš KVK gavome $30.00, iš kurių $10.00 paskyrė mums, o likusius įteikė nuvežti kitiems keturiems kanadiečiams, kurie tuo laiku radosi jau Ispanijoj.

Kadangi Toronte apsistojome tik kelioms valandoms, tai neturėjome laiko daugiau vietų aplankyti, bet buvome užėję į Liaudies Balso administraciją ir redakciją. Pasikalbėję su draugais atsisveikinom ir apleidom Torontą.

Montreale buvom rugpiūčio 13-to ryte. Nors mums laiko buvo labai mažai, tačiau gavome progą susitikti su nacionaliu Kanados lietuvių organizatorium, draugu K. Kilikevičium, kuris mus taipgi draugiškai sveikino, sužinojęs kelionės kryptį, ir paaukavo mums penkis dolerius. Draugas K. Kilikevičius buvo su mumis prieplaukoj iki laivas apleido prieplauką.

Su Kilikevičium atsisveikinę apleidom Montrealą ir išplaukėm linkui vandenyno.

Kelionė laivu buvo išimtinai patogi, nes oras visą laiką buvo ramus. Tiktai vienas įvykis pasitaikė netoli Francijos uosto. Vienas iš keleivių, švedų tautybės, kuris važiavo į Švediją, iššoko iš laivo į jūrą, kas sutrukdė mūsų pribuvimą į uostą dviemis valandomis, nes laivas turėjo apsukti du ratu ieškodamas minėto keleivio. Bet gi ieškojimas buvo be pasekmių.

Francijoj išbuvom šešias dienas. Turėjome progos pamatyti pasaulinę parodą Paryžiuje. Vienas iš gražiausių vaizdų, kuris atkreipia visų lankytojų akis, tai Sovietų pavilijonas. Įeinant į parodą pirmiausia pamatai Sovietų pavilijono stovylą, kuri yra gana aukšta. Aš tikiu draugai tos stovylos paveikslą matėte spaudoj. Tai du komjaunuoliai, vyras ir mergina, kurių dešinės rankos iškeltos aukštyn ir laiko kūjį ir piautuvą (vyras kūjį, o mergina piautuvą). Bendrai paėmus, pasaulinė paroda Paryžiuje gana didelė. Joj yra gana daug įdomių vaizdų, kurie užinteresuoja lankytojus. Žinoma, aplankyti visas vietas mes neturėjome galimybės del stokos laiko, nes Apsistojom tik ant pusantros dienos.

Per rubežių persikraustėm pasekmingai. Rugpiūčio 27 dieną pasiekėm pirmą kaimą Ispanijoj. Kaimiečiai sveikino mus priešfašinstiniu saliutu. Parubežiniuose kaimuose randasi Ispanijos liaudies kariuomenės kareivių.

Pasiekę galą kelionės atradom draugų beveik iš viso pasaulio šalių, atvažiavusių kovoti prieš fašizmą. Draugai mus sveikino džiaugsmingai, su šūkiais "Mirtis fašizmui!" "Lai gyvuoja laisvė!" ir t.t., įvairiomis kalbomis, kas sukėlė mūsų tarpe didelį entuziazmą ir pasiryžimą kovoti. Skirstymo punkte išbuvome keturias dienas, o paskui išvažiavom į Albacete.

Kol pasiekėm Albacete, pervažiavom didelę dalį Ispanijos teritorijos ir turėjome progos pamatyti žymesnius Ispanijos miestus, kaip tai Bareeloną, Valenciją ir kitus. Valencijoj buvom apsistoję ant keletos valandų ir turėjom progos išeiti į miestą pasivaikščioti ir, žinoma, paragauti ispaniško vyno, kurio Ispanijoj netrūksta, nors ir karo laikas. Judėjimas mieste atrodė normalus. Krautuvių langai buvo pilni prekių. Žmonės atrodė užimti darbais. Nesimatė bedarbių, slankiojančių gatvėmis, kaip kad Kanados miestuose. Kareiviai ir piliečiai atrodė linksmi ir pilni energijos sukriušinimui tarptautinio fašizmo. Kelyje į Albacetę pravažiavom daug gražių apylinkių, apaugusių gražiais vaismedžiais ir palmomis. Kelionė buvo linksma. Kiekvienoj stoty kaimiečiai būreliais susirinkę pasitikdavo su revoliucinėmis dainomis. Daugelyje vietų teko matyti mažų vaikučių būrelius, kurie kumščiukus iškėlę aukštyn dainavo Internacionalą. Tas parodo, kad Ispanijos liaudies valdžia turi pritarimą kaip iš kariuomenės, taip ir piliečių pusės.

Atvažiavus į Albacetę buvo pravesta generalė registracija. Visiems davė kariškus drabužius iš išskirstė į atskiras tarptautinės brigados dalis. Aš ir dar apie 30 kanadiečių pateko me į mokamąją kulkosvaidžių kuopą. Vieta mums mokintis buvo paskirta miške. Turėjome pasistatyti palatkas ir apvalyti mišką. Mūsų komandos vadas pareiškė, kad turės įvykti oficialis atidarymas mokamos kulkosvaidžių komandos, todel turėjome stengtis įrengti savo lagerį pavyzdingai. Kad paskatinus visus draugus prie darbo, nutarėm iššaukti į lenktynes lagerio įrengime slavų kulkosvaidininkų grupę, kuri radosi greta mūsų lagerio. Grupei, kuri įrengs savo buvainę pavyzdingiau, buvo skiriama dovana —raudona vėliava. Visas lagerio įrengimo darbas turėjo būti atliktas laisvu laiku, neaikvojant užsiėmimo valandų. Žinoma, čia draugai turi suprasti, kad niekas nevertė atlikti tą darbą savo laiku. Tas buvo palikta mūsų pačių norui ir pasiryžimui. Abelnai, mūsų tikslas kaip galint greičiau išmokti valdyti kulkosvaidį, suprasti jo techniską sustatymą ir išmokti užvardijimus atskirų dalių ispanų kalboj. Kuo greičiau mes tą viską išmoksime, tuo greičiau mes galėsime duoti paramą militarinėms Ispanijos liaudies jėgoms. Tai čia jums, draugai, priežastis, del kurios aš negaliu kiekvienam parašyti atskirai. Aš manau draugai suprasite mane. Oficialis mūsų lagerio atidarymas buvo atliktas iškilmingai, dalyvaujant Ispanijos valstiečiams ir liaudies kariuomenės dalių vadams. Taipgi buvo pakviestos dalyvauti skautų ir snaiperių grupės, kurių tarpe randasi keletas kanadiečių, įskaitant draugą Butrimą. Buvo skiriama dovana tai grupei, kuri pavyzdingiau įrengė savo buveinę ir atsižymėjo šaudyme. Galiu pasakyti, kad laimėjo mūsų grupė, gaudama raudoną vėliavą ir viešą pagyrimą nuo komandos vado.

Tai čia jums trumpa sutrauka mano patyrimų Ispanijoj. Kad aprašyti visus įspūdžius ir įvykius kiek plačiau, reiktų labai daug darbo ir laiko, o tuo tarpu to laiko mums stokuoja.

Šiuo sykiu baigiu. Jei bus galimybių, tai parašysiu vėliaus, kada nuvyksiu į mūšio lauką.

Su revoliuciniais linkėjimais,

P. Grigaravičius

Red. Pastaba: — Šis draugo Grigaravičiaus laiškas buvo adresuotas 300 Bathurst St., todel mus pasiekė tik už dviejų sąvaičių po to, kai jis pateko pas draugus ukrainus. Tie draugai tikrai verti išbarti už tokį ilgą išlaikymą.

Iš Montrealo Lietuvių Moterų Susirinkimo

MONTREAL.—Lapkričio 13 d. įvyko ALDLD 47 kuopos mėnesinis moterų skyriaus narių susirinkimas, kuriame tapo apsvarstyti svarbūs reikalai.

Atsidarius mitingui, parengimo komisija raportavo, kad atsibuvusių šokių, kurie buvo parengti del Daily Clarion, gryno pelno liko $11.30. Užpildytas blankas sugrąžino šios draugės: Drg. Juraitienė $4.00, Bunkienė —$3.00, Tamašiūnienė—$0.80, Keršienė—55 c., Liutkevičienė —25 c. Suvedus visą sumą į vieną, išeina $19.90. Pasirodo, kad draugės pasidarbavo pagirtinai —išpildė kvotą su kaupu.

Spalio 24 d. atsibuvo paminėjimas visų branginamo karžygio B. Alksnio. Jo didesniam pagerbimui buvo paruoštas kapas ir nupirkti du vainikai nuo abiejų kuopų, vyrų ir moterų.

Kaip jau buvo rašyta spaudoj, jo paminėjimas buvo labai visų įvertintas ir gana pasekmingas publika. Ir jo vietos užpildymui draugės pasižadėjo gauti po vieną naują narį. Taip draugės nepamiršta ir likusiųjų mūsų draugų kovojančių Ispanijoj ir paskyrė $5.00 nupirkimui kalėdinių dovanų.

Visiems žinoma, kad artėja Liaudies Balso vajus. Nors draugės galutinai nenutarė, kokiais būdais padės, bet pasižadėjo ir tam padėti sulyg išgalės.

Po tarimų ir raportų turėjome tą pačią kalbėtoją, drg. A. Kilikevičienę, kuri išrišo klausimus iš praeitojo karto. Norint draugėms daugiau lavintis, komitetas pasižadėjo duoti kalbėtojas kiekvienam susirinkime. Gana gražu, kad draugės reikalauja daugiau lavinimosi ir viskuom gana rūpestingai rūpinasi, bet nežinau kodel mes taip negalime priprašyti drauges, kad skaitlingiau atsilankytų į susirinkimus.

Aš linkiu draugėms kreipti daugiau atydos į savo reikalus.

Liaudies Našlaitė

Du SSRS seniai studijuoja naują konstituciją, Senas ar jaunas, privalo žinoti savo šalies konstituciją, SSRS valdžios obalsis.

A.L.D.L.D. 47 KUOPA GERAI DARBUOJASI

MONTREAL. — Lapkričio 12 dieną įvyko 47 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame tapo apsvarstyta daug svarbių reikalų.

Į susirinkimą atsilankė du streikuojančių skerdyklų darbininkų komiteto delegatai, kurie trumpai išdėstė sunkią streikuojančių darbininkų padėtį ir atsikreipė paramos. Aldiečiai puikiai tą kovą įvertino ir ant greitųjų paskyrė $5.00 iš draugijos iždo. Vėliau padarė rinkliavą ir surinko dar vienuoliką dolerių. Tas reiškia, kad kuopa svarbų streiką parėmė su šešiolika dolerių.

Iš komisijų raportų paaiškėjo, kad Daily Clarion kvota išpildyta. Daugiausia tam reikalui pasidarbavo draugės moterys.

Per spalių mėnesį kuopa turėjo įplaukų $61.93, o išlaidų $84.42.

Buvo apsvarstyta ir Liaudies Balso vajaus reikalas. Kuopa ne tik pasisakė už jai skirtą kvotą, bet dar pasiryžo supliekti ir 137 kuopą, kuri turi pasiėmus didesnę pusę rajonui skirtos kvotos.

Vieton Ispanijoje žuvusio draugo Boleslavo Alksnio 47 kuopa pasiryžo gauti 15 naujų narių. Tam tikslui vajus bus vedamas iki gruodžio 1 dienai.

Tarimuos buvo apkalbėtas ir metinis Liaudies Balso koncertas. Koncertui diena numatyta sausio 9, 1938 m. Prieita prie išvados, kad tą didžiulį parengimą reikia iš kalno gerai išgarsinti ir sumobilizuoti geriausias meno jėgas del programos išpildymo.

Daugelis narių pareiškė pageidavimus, kad 47 kuopa padarytų penkmetines savo gyvavimo sukaktuves. Sumanymas priimtas. Neužilgo bus surengtos penkmetinės sukaktuvės, kuriose turėsime progos pamatyti, kiek ši organizacija pasėjo apšvietos ir parėmė darbininkišką judėjimą.

47 Kp. Korespond.

Pavyko Bendram Tikslui Suruoštos Vakaruškos

TORONTO.—Praeitą sekmadienį Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti suruošė pas draugą J. Goberį vakaruškas, kurių pelnas paskirtas Ispanijoje esantiems draugams kalėdinių dovanų nupirkimui.

Į vakaruškas atsilankė iš komunistiniai ir socialistiniai nusistačiusių torontiečių apie 90 draugų ir draugių. Visi bendrai linksminosi, šnekučiavosi ir šoko, besidarbuodami bendram tikslui. Žodžiu, nuotaika buvo puikiausia, tik vienas blogumas buvo, tai kad kambarys buvo perankštokas, bet tai ne susirinkusių ir rengėjų kaltė, o provincijos vyriausybės, kuri draudžia žmonėms svetainėse linksmintis sekmadieniais.

Tai turbūt pirmą kartą į bendrą pasilinksminimą susirinko tiek daug abiejų politinių grupių torontiečių. Šale jų dalyvavo keletas svečių ir iš tolimesnių kolonijų. Čikagietė, draugė J. Skeberdytė, nuo Suvienytų Valstijų lietuvių tokio pat komiteto įteikė širdingą pasveikinimą, pranešdama, kad ir Suvienytų Valstijų lietuviai darbuojasi tokiam pačiam tikslui ir tinkamai įvertina kanadiečių toj srityje dirbamą darbą.

Pasilinksminimas tęsėsi iki dvyliktai valandai. Tenka manyti, kad torontiečiai ir ateityje įvertins bendrus parengimus ir juose skaitlingai dalyvaus.

Rep.

PRANEŠIMAI

HAMILTON ONT.

Bakery and Confactionary Workers International Union of America rengia šokių vakarą, 20-to lapkričio mėn., ant Beach Road, Croation Hall.

Pradžia 7.30. Įžanga 30 centų. Visos Hamiltone draugijos remia kepėjų uniją—paremk ir tu.

Komitetas

TORONTO, ONT.

Toronto Lietuvių Domei!

Pirmu kart Toronte koncertuos ir vaidins Detroito Lietuvių Dailės Choras.

Parengimas bus turtingas ir įvairus.

Minimas koncertas įvyks lapkričio mėn. 27 d., šeštadienį, 7.30 val. vakare.

Lietuviai pirmu kart rengia tokioje gražioje ir erdvioje svetainėje, tai yra unijų name—346-8 Spadina Ave, Įėjimas iš St. Andrews gatvės.

Šį koncertą rengia Toronto Lietuvių Social-Demokratų kuopa.

Šokiams grieš moderniška muzika. Bilietai: perkant iškalno kaina 35 c., o prie durų 40 c.

Taigi, Toronto ir apielinkės lietuviai yra kviečiami atsilankyti ir pamatyti tą įdomų koncertą.

Komitetas

TORONTO, ONT.

Š.m. lapkričio 21 d., 2 val. po pietų, šaukiamas Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Dr-jos 1-mos kuopos narių susirinkimas, kuris atsibus 6 Denison Ave.

Susirinkimas bus vienas iš įdomiausių ir svarbiausių šiais metais, nes bus statomi kandidatai į ateinančių (1938) metų komitetą ir bus skaitomos susivažiavimo rezoliucijos.

Be virš minėtų klausimų dar bus įdomių dalykų, kurių svarstyti prašomi atsilankyti visi nariai.

A. Byra
1-mos kp. Sekretorius

MONTREAL, QUE.

Šeštadienį, lapkričio 20 dieną, 8 val. vakare, ALDLD 137 kp. ruošia šokius posančaliečių salėje, 01234 Charlevoix Str.

Bus nauja muzika. Visus Montrealo lietuvius-es kviečiame dalyvauti.

MONTREAL, QUE.

Ateinantį penktadienį, lapkričio 19 dieną, 8 val. vak., 01234 Charlevoix Str., įvyks ALDLD 137 kuopos moterų skyriaus mėnesinis susirinkimas.

Todel visos darbininkės, kurioms rūpi savo klasės reikalai, privalo ne tik pačios ateiti, bet ir savo kaiminkas atsivesti.

Moterų Komitetas

MONTREAL, QUE.

Lapkričio 21, sekmadienį, 5 val. po pietų, ALDLD 47 kuopa rengia vakarienę, 2114 Frontenac Str.

Bus visokių gėrimų, skanių valgių, graži programa ir gera muzika. Išsigėrę ir pavalgę, pamatę programą, puikiai pasišoksime.

Kviečiame visus Montrealo ir apylinkės lietuvius dalyvauti, nes tikrai laiką praleisite smagiai. Iki pasimatimo.

Rengėjai

MONTREAL, QUE.

Sekmadienį, lapkričio 21, 6 val. vakare, posančaliečių salėj, 01234 Charlevoix St. įvyks

Puikus Parengimas

Jį ruošia Komitetas už Taiką ir Demokratiją. Programa susidės iš įvairių ir įdomių meno dalykų. Taipgi bus geras kalbėtojas, kuris padarys peržvalgą pasaulinės situacijos ir darbo žmonių padėties.

Kviečiame visus dalyvauti.

Įžanga veltui.

Rengėjai

KALĖDINĖ EKSKURSIJA

Į LIETUVĄ

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS

NEW YORK—KLAIPĖDA

(Per Gothenburgą, Švediją)
Laivų išplaukimai iš New Yorko

DROTTNINGHOLM lapkrč. 18
GRIPSHOLM ..... gruodžio 8

Sutaupysi pinigą pirkdamas laivakortę ten ir atgal.

Ekskursijų brošiūrėlė ir kainoraštis, gaunama nemokamai pas visus mūsų autorizuotus laivakorčių agentus, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley Str., Montreal, Que.

DAR VIENA SUNKAUS GYVENIMO AUKA

Mirė Kazimieras Grumbinas

TORONTO. — Lapkričio 12 dieną St. Mitchel ligoninėje užgeso gyvybė Kazimiero Grumbino, 41 metų amžiaus, linksmo būdo ir gana draugiško žmogaus, kilusio iš Lietuvos, Aukštelkų kaimo, Radviliškio apskr.

Velionio gyvenimas Kanadoje buvo nevisai lengvas, suištas su eile labai sunkių operacijų ir pagaliau su tragiška mirtimi.

Jisai į Kanadą atvyko prieš 10 metų ir apsigyveno Toronte. Iš amato buvo siuvėjas. Čia teko susidurti su išnaudojimo sistema ir daug kartų vesti gana neturtingą gyvenimą. O pagaliau susidūrė su nesveikata. Susirgo viduriais, teko eiti ant operacinio stalo. Prieš metus laiko buvo padaryta gana sunki ekspirementinė operacija. Ligonis išbuvo netoli metų laiko ligoninėje ir buvo išleistas su atvirais viduriais. Galų gale buvo bent kiek pasveikęs, manė, kad bus gerai ir jau galėsiąs eiti darban, bet prieš porą sąvaičių ir vėl pradėjo sopėti viduriai. Teko vėl grįžti ligoninėn.

Kadangi velionis ir žmona ant pirmesnio gydymo buvo išleidę paskutinius centus, tai šį kartą teko susidurti su didesniais sunkumais. Reikėjo daryti kitą operaciją, bet žmogaus organizmas buvo persilpnas. Prieš operaciją reikalinga buvo kraujo transfūzijos. Ieškojo kraujo, bet kurie sutiko duoti, neatatiko ligoniui, o ligoninėje reikalavo net trisdešimties dolerių. Tam tikslui torontietės draugės rinko aukas, ir sako, kad už poros dienų būtų buvus daryta kita operacija. Tačiau prieš operaciją jam daktarai pasakę, jog turėsiąs užsilaikyti ant gero maisto ir daugiau dirbti negalėsiąs. O čia neturtas ir prieš akis operacija, baisūs skaudėjimai, ligonį ant tiek paveikė, kad jis atsidarė ligoninės langą ir iššoko nuo trečio aukšto. Taip ir pabaigė gana sunkų ir neturtingą gyvenimą, kurį ir pati liga galimai neužilgo būtų pertraukus.

Velionis nepriklausė jokiai pašalpinei organizacijai, o žmona ir dukrelė neturtingos, tai atsistojo klausimas, kas rūpinsis lavono palaidojimu. Kadangi Toronto lietuviai organizuoti ir daugelį kartų per spaudą ir Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos iniciatyvą yra plačiai išjudinę broliško pasigelbėjimo reikalą, tai ir šioje nelaimėje atsirado milžiniška talka. Nekurie draugai nuėjo ligoninėn ir pareikalavo lavono, SDKLSPD 1-mos kuopos komitetas nuėjo pas graborių ir užtikrino palaidojimo išlaidas, o keletas draugių ir draugų leidosi rinkti aukų. Ir kaip bematant buvo surinkta virš šimto dolerių, iš ko apmokėta palaidojimo išlaidos, padėta keletas vainikų ir dar keletas dolerių liko draugei Grumbinienei.

Tenka priminti, kad aukų sukėlime rūpinosi progresyviškai nusistatę žmonės ir draugijos, įskaitant ir vietinę SLA kuopą, kuri sukėlus apie $10.00 susirinkime.

Tas gražus pasidarbavimas rodo, kad Toronto lietuviai nėra kokie egoistai, jie rūpinasi kilniais reikalais. Kartu parodo, kad žmonių organizuotumas labai daug reiškia. Kiekvienas gali suprasti, kad jei nebūtų buvę per ilgą laiką auklėta organizaciniai idealai, tai ne tik kad nebūtų buvę galima sukelti virš šimto dolerių, bet ir porą desėtkų būtų buvę sunku.

Žodžiu, galima tik didžiuotis gyvenant tokioj kolonijoj, kurioj organizuoti žmonės yra aukštai pastatę broliškumo reikalą ir mokėjo pagelbėti našlei, ištikus ją sunkiai nelaimei.

R.

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Iš Ispanijoj Esančių Savanorių Draugų Konferencij.

TORONTO, ONT. — Lapkričio 14 dieną įvyko Mackenzie-Papineau batalijono draugų komiteto sušaukta konferencija, kurioj dalyvavo 43 delegatai, atstovaujanti 31 organizaciją. Didžiumą delegatų sudarė unijų delegatai.

Ši konferencija buvo šaukiama tam, kad pagerinti kampaniją del kalėdinių dovanų Mackenzie-Papineau batalijonui, kurį sudaro kanadiečiai, įskaitant 7 lietuvius.

J. Steele, vienas iš sugrįžusių savanorių, pažymėjo, kad tie savanoriai, nežiūrint to, kokioje padėtyje jie randasi, yra pasiryžę kovoti ir laimėti, tačiau jie jaučia, kad Kanados žmonės suteiks jiems pagelbą sulyg savo išgalės. Todel jis ragino atstovus nepamiršti tų draugų ir darbuotis, kad būtų sukelta reikiama suma nupirkimui kalėdinių dovanų.

B. Ewen pranešė, ką komitetas nuveikė ir patiekė komiteto išdirbtą kalėdinės kampanijos planą. Sulyg to plano, norima kanadiečius apdovanoti sekančiai: suteikti kiekvienam savanoriui po vieną porą kareiviškų batų, po dvi poras pančiakų, po vieną vilnonį svederį, po dvi poras apatinių baltinių, po vieną porą pirštinių, po 10 pakelių cigaretų arba 6 pakučius tabako su popierium, po pypkę (kurie rūko pypkę, po 12 štukų šokolado, po vieną tubą skutamojo kremo, po 5 štukas muilo, po 6 nosines.

Kalbėtojas pažymėjo, kad komitetas jau pasiuntęs du siuntiniu ir jie yra gauti. Taipgi pažymėjo, kad šį darbą remia įvairūs žmonės, pradedant nuo mažo žuvininko ir baigiant vidurinės klasės intelektualu. Taip pat įvairios organizacijos ir unijos. Labai išgyrė Britiškos Kolumbijos moterų pagelbines organizacijas, kurios daug pasidarbavę ir dar darbuojasi.

Po to sekė delegatų aukos, kurias jie įteikė nuo tų organizacijų ar unijų, kurias jie atstovavo. Pažymėtina, kad viešbučių ir restaurantų tarnautojų unijos lokalas pridavė 75 dolerius surinktų aukų ir sakė, kad dar ne viskas.

Visi delegatai prisižadėjo dėti pastangas, kad tos organizacijos, kurias jie atstovavo, prisidėtų prie šio svarbaus ir kilnaus darbo.

Konferencija išrinko komitetą iš penkių asmenų, kuris kreipsis prie miesto valdybos, kad leistų laikyti Tag Day dėl kanadiečių savanorių, ginančių viso pasaulio demokratiją.

A. Ylienė

Toronto Lietuvių Moterų Pasibrėžti Darbai

TORONTO.—Bendras Toronto lietuvių moterų susirinkimas įvyko lapkričio 11 d. Susirinkime dalyvavo skaitlingas būrys moterų.

Pirmininkė M. Paužienė perstatė susirinkimo tikslą ir svarbą, nurodydama, kad šiuo tarpu vedama kova prieš pakėlimą kainų už pieną.

Po plačių diskusijų bei raporto drg. Kevėžienės iš tarptautinio veikimo toje linkmėje, likosi nutarta lietuvėms moterims prisidėti prie pieno streiko. Kad sekmingiau tas darbas būtų pravestas, išrinkta veikiantis komitetas iš 5 draugių: Andriulienės, Butkienės, Frenzelienės, Paužienės ir Kevėžienės.

Visos dalyvės pasisakė vienbalsiai pradėti pieno streiką tuojau; tai buvo raginta per tarptautinio komiteto atstovę, kuri kiek suvėluotai dalyvavo susirinkime.

Antru susirinkimo klausimu paimta aptarti, kokiu būdu įtraukti Toronto lietuves moteris į organizacinį bei kultūrinį darbą.

Kadangi susirinkime turėta viešnia iš Chicagos, J. Skeberdytė, tad ji likosi pakviesta kalbėti, kad arčiau susipažinti su Chicagos lietuvių moterų veikimu. Viešnia savo kalboje nurodinėjo kokiu būdu mūsų sesutės lietuvės veikia Amerikoje ir ką jos atsiekė veikdamos bendro fronto papėdėje.

Susirinkimo dalyvės po ilgų diskusijų pasisakė už subendrinimą viso Toronto lietuvių moterų kultūrinio bei meno darbo.

Kad tarimas būtų įvykdytas išrinkta komisija iš 11 narių: M. Paužienės, Mingilienės, Viliūnienės, Skurdelienės, Linartienės, Berškienės, Vilkelienės, Adomelienės, Laurusevičienės, Byrienės, Dobrovolskienės.

Minimas komitetas bandys išdirpti planus, kaip ir kokiu būdu pasiekti pasibrėžto tikslo.

Draugės torontietės, praveskime užsibrėžtą darbą.

Susiriškime arčiau su mūsų sesutėmis, gyvenančiomis Jungtinėse Valstijose.

Parodykime, kad moterys lygiai, kaip draugai vyrai, gali sekmingai vesti kultūros bei meno darbą.

Dalyvė

Kiek Kas Prisidėjo Prie K. Grumbino Palaidojimo

TORONTO. — Mirus draugui K. Grumbinui keletas draugių atsikreipė pas torontiečius del suteikimo broliškos pagelbos, Į atsikreipimą gausiai atsiliepė keliolika desėtkų žemiau pažymėtų draugų ir draugių.

K. Literckis ir J. Skurdelis paaukavo po penkis dolerius. Po du doleriu aukavo: E. F. Kidžiai, Karpavičius, Samuolis, Linartai, Betkus, P. Daujotienė, A. Rušėnas, Valaičiai, Vilkai ir Jankaitis. Po vieną dolerį aukavo: Leimonienė, A. Janis, M. Radzavič, A. Melašius, E. Byras, J. Markauskas, Kulokas, Norutis, Veiveris, M. Svaraitienė, P. Pajuodis, Juraitis, Mikalajūnas, Griškai, Mileriai, Kaptainiai, F. Balčiūnas, M. Lapienienė, Sarapienė, Kevėžai, Drazdis, Antanavičius, Baltulienė, A. Leimonas, J. Černauskas, O. Kutis, O. Vilkelis, J. Kamičaitis, Matas Guoba, K. Morkūnas, Grubevičienė, A. Morkis, S. Tyla, Kuniučiai, Jakubauskaitė, Marcinkevičiai, Juška, J. Barčaitis, A. Barčaitis, J. Mankus, S. Stankienė, M. Goberis, J. Barčas, J. Šliumba ir J. Vilkelis.

F. Juraitis aukavo 75 centus, Masienė ir J. Aleliūnas aukavo po 60 centų. Po 50 centų aukavo: Berškienė, Kriaučiūnienė, Gruodis, Gaižauskas, Turkuvienė, Dudonienė, A. Masienė, P. Burinskas, Rutkauskas, C. Mikalajūnas, T. Kudrevcev, Malinauskas, V. Rolla, A. Mikšienė, A. Bernatonis, J. Pavilonis, Žekonis, J. Šermukšnis, P. Daugėla, J. Dijokas, V. Kirvela, Bučys, A. Paulienė, J. Žiurbis, J. Naujokas, J. Suder, A. E. Frenzeliai, M. Matjošaitis, Grusas, Čirūnai, Samuolevičiai, Plienius, Danielius, Laurinavičiai, P. Jakubauskas, Rušinskas, Žaliaduonienė, Pažėra, Ukelis, Židžiūnas, J. Šinkūnas, Vaičiulienė, S. Ragauskas, K. Vaivada, A. Peteris, A. Kazlauskas, K. Narusevičius, J. Kondrotas, P. Karvelis, Mickevičienė, Mrs. Melazis, A. Bagdonas, E. Dobrovolskienė, V. Vitkus, J. Valūnas, P. Karolis, M. Petraitis, Charlis, O. Dagilienė, M. Lugas, P. Pajuodis, J. Skeberdytė, A. Ylienė, O. Adomelienė, J. Meldažis, Vaitkevičius, T. A., S. Šlyteris, T. Buzas, K. Kulikauskas, I. Astrauskas, M. Baličas, Batulevičius, J. Duzdoč, Augustinavičiai, Butėnas, P. Krisiūnas, F. Kobel, M. Gencevičienė, A. Bartel, U. Cagars, Brogai ir F. Laurusevičius.

S. Balčiūnas aukavo 35 centus. Po 30 centų aukavo: M. Burko, G. Šnieškienė, P. Jarašiūnas, Vanagaitytė, A. Mickevičaitė ir Subatienė.

Po 25 centus aukavo: A. Sarapas, J. Kopūstas, A. Jakubauskas, L. Mačys, S. Taurinskas, Jarienė, Dičpinigis, Pocius, Apšega, Literskienė, D. Raulinavičius, P. Bačiulis, Žebrauskas, A. Masienė, P. Alksnis, P. Meldažis, A. Saltonas, G. Krause, P. Vedeckis, A. Jurgutaitis, A. Bartkus, M. Strumskas, A. Butkeraitis ir J. Čaikus. Po 20 centų aukavo L. Vidugiris ir Šokola. Po 10 centų aukavo: Čibirka, P. Brazauskas, Skurdelis, Stein ir A. Rakštis.

Vietinė SLA kuopa paaukavo $5.00 iš iždo ir kitus penkis dolerius surinko laike susirinkimo.

Tokiu būdu surinkta $142.05. Iš šios sumos padengta velionio palaidojimo išlaidos ir likusieji atiduoti draugei Grumbinienei.

Aukų rinkime darbavosi: Valaitienė, Vilkienė, Barčiuvienė, Barštaitienė, Frenzelienė, Kidžienė, Linartai, Kevėžienė ir Milerienė.

Visiems aukavusiems tariame širdingą ačiū.

Rinkėjai

SIAUČIA FAŠISTINĖ DUPLESSIO REAKCIJA

(Atkelta iš 1 pusl.)

kardinolui Villeneve visai nerūpi. Jie daro tik tą, ką St. James gatvės kapitalo tūzai jiems įsako.

Duplessis valdžion pateko apgavingu būdu, atidengdamas Union National partijos skraiste. Tuoj po patekimo valdžion pravedė provincialiam parlamente prieš konstitucinį įstatymą, atkreiptą prieš demokratines piliečių teises, kurį pavadino antikomunistiniu įstatymu ir liaudžiai žinomas kaipo Padlock Low. Šio įstatymo vartojimas tuoj po išleidimo nebuvo galimas, nes Kvebeko ir visos Kanados demokratijos šalininkai prieš tai protestavo. Laikinai viskas buvo aprimę, bet turčiai ir jų agentai Duplessiai ir kardinolai Villeneve nesnaudė. Pirmiausia prisilaižė prie Montrealo universiteto studentų, kuriems už organizavimą fašistinių mušeikų būrių iš provincialio iždo paskyrė $430.000. Studentai "atsilygindami" už tai, sudarė Montrealo majorui Raynaultui "Kvebeko piliečių nusistatymą." Keli desėtkai bomiškai nusidavusių studentų parėkavo gatvėse "Heil Hitler!" Tai miesto majoras iš to padarė provincijos gyventojų nuomonę. Tai nešvarus fygos lapas pateisinimui vedamos reakcijos prieš demokratines piliečių teises.

Montrealo majoras Raynault po trijų dienų kratų-plėšimų su Montrealo fašistuojančiais studentais susišaukė masinį mitingą St. James Marketo salėje, kur tik sąvaitę atgal neleido bedarbiams susirinkti. Jų mitingas buvo organizuojamas kėlimui antikomunistinės propagandos. Majorui išstojus kalbėti dalyvaujanti mitinge nubaubė už jo dalyvavimą kartu su mušeikų, žvalgybininkų bei užpuolikų būriais. Už tai du dalyviai tapo areštuoti.

Duplessis paskelbė nelegaliomis organizacijomis C.I.O. unijas. Toks jo žygis iššaukė protestus iš įvairių unijų viršininkų ir atidengė tikruosius Duplessio siekius.

Įvairios unijos šaukia bendrus posėdžius ir stropiai imasi veikti prieš kėsinimąsi uždaryti unijas. Net tie unijų viršininkai, kurie buvo grynai nusistatę prieš komunistus, ar bendrai prieš progresyvį judėjimą, dabar patys kelia klausimą organizuoti Darbo Partiją, kad Kvebeko provinciją sekančiuose rinkimuose apvalius nuo fašistinių Duplessių, Reinaultų ir kitų finansinio kapitalo tarnų.

Civilių Laisvių Sąjunga imasi teisminiai maskuoti Kvebeko provincijos reakcionierius ir reikalauti atšaukti prieš konstitucinį "Padlock Low." Prieš siuntėjus policijos, plėšti darbininkų organizacijų įstaigas, C.L.S., stengiasi išimti indžionkšinus ir patraukti juos į teismus, arba išpirkti varantus ir juos areštuoti, kaipo nusikaltėlius prieš visuomenę ir Did. Britanijos konstituciją, kuri garantuoja piliečiams demokratines teises.

Įvairios darbininkų organizacijos turime leistis veikiman sukeldami protestų audrą prieš tokius antidemokratinius įstatymus. Mes sugebėjome priversti valdžią panaikinti kriminalinį kodeksą—farag. 98, kuris buvo išleistas federalės valdžios, tai tuo labiau provincialio seimelio reakcionieriaus Duplessio iškeptą "Padlock Low" turime sugebėti panaikinti, užduodami dar skaudesnį smūgį visiems milijonierių tarnams, kad jie ateityje daugiau nebedrįstų pasirodyti su jokiais įstatymais, atkreiptais prieš darbininkų judėjimą.

Jeigu Montrealo majoras Raynaultas giriasi, kad jis gavęs net kelis desėtkus laiškų, kuriuose reikalavę neleisti komunistinio veikimo, tai darbo žmonės, prieš kuriuos taikomas Duplessio išradimas, tiems ponams pasiųs ne kelis desėtkus, bet tūkstančius įvairios formos protestų.

Kad dabar taip pasiutusiai reakcionieriai puola komunistinį judėjimą, tai jie patys tuomi iškelia tą judėjimą kaipo rimčiausį kovotoją prieš turčius ir jų agentus. Darbininkai tuomi turime įsitikinti, kad tas judėjimas yra mūsų klasės reikalų gynimas ir turime remti jį.

K. Angus

Ačiuojame Už Užuojautą Ir Gausią Paramą

TORONTO. — Po virš metų laiko sunkios mano mylimo draugo ligos ištikus dar skaudesniai nelaimei — jo mirčiai, mudvi su dukrele likomės ne tik be šeimos maitintojo, bet ir be jokio cento. Tokioj tragiškoj valandoj tikrai buvo baisu, nežinojome nei kur kreiptis, nei ką daryti. Bet neilgai trukus patyrėme, kad gyvename gerų žmonių aplinkumoj. Keletas draugių atjausdamos mūsų nelaimę leidosi darban, o daugybė torontiečių į tai atsiliepė su didžiausiu nuoširdumu. Taip tai netikėtai liko išspręstas mums buvęs neišsprendžiamas klausimas.

Gerieji žmonės! Jūs pasirūpinote palaidojimo išlaidomis, suteikėte jam paskutinį patarnavimą, parodydami jam gilią pagarbą, o mums širdingą draugiškumą, kas žymiai palengvino pernešti didelį liūdėsį. Darbais prirodėte, kad velionio sunki liga ir mirtis lygiai palietė ir jus. Mes jaučiamės, kad esame skolingos jums didelės padėkos, o kadangi neturime jėgų kiekvienam atskirai padėkoti, tai per šį trumpą rašinėlį prašome priimti giliausią padėkos žodį. Kartu tikriname, kad jūsų gražus atsinešimas link mūsų nelaimės priris prie jūsų arčiau ir mes stengsimės kitiems pagelbėti tokiose sunkiose valandose.

Grumbinienė ir Dukrelė

Įsisteigė Nauja Sūnų ir Dukterų K.L.S.P.D. Kuopa

TORONTO.—Praeitą sekmadienį atsitiktinai teko aplankyti Delhi—Tilsonburg apylinkės tabako augintojus.

Kaip žinoma, ten apsigyveno gerokas skaičius lietuvių, tarp kurių daugelis pirmiau yra gyvenę Toronte bei Hamiltone ir dalyvavę Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijoj, tai teko pasikalbėti ir tais reikalais. Be to, tarp jų ir iki šiam laikui radosi keliolika šios draugijos narių, turinčių draugijos pasus. Kadangi ši draugija yra populiariškiausia ir prieinamiausia Kanados lietuviams, jai pritarimas didelis, tad po trumpų kalbų buvo prieita išvada, kad būtinai reikia įsteigti kuopą tarp tabako augintojų.

Tarimas tuojau tapo įgyvendintas. Ten esantieji draugijos nariai sudarė kuopos valdybą ir gavo keliolika naujų narių. Tuojau kilo sumanymas rinkti organizatorių, bet nereikėjo, nes savanoriais sutiko dirbti net keli draugai ir netolimoj ateityj pralenkti Hamiltoną. Sako, vėliau paskelbs lenktynių kontestą ir Torontui. Mano manymu, labai galimas dalykas, yra pusėtinai lietuvių, draugijai pritarimas didelis, o dar daugiau, tai pas draugus ir drauges tam tikslui yra daug pasiryžimo.

Draugė Grigienė pasiūlė sumanymą, kad reikia suruošti parengimas sukėlimui atsargos fondo. Sumanymas vienbalsiai buvo užgirtas ir netolimoj ateityje nutarta surengti tam tikslui balių.

Draugams ir draugėms linkiu gerų pasisekimų. Kartu raginu ir torontiečius nesnausti, kad energingi tabako augintojai organizaciniu veikimu nepadarytų jums šposų.

S. Repšys

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Šeimyniškas VAKARAS

LAPKRIČIO 21 d., SEKMADIENĮ, 6 DENISON AVE.
Bus Suvaidinta Keturių Veiksmų Drama

"Praeities Šešėlis"

Kviečiame visus narius-res ir jų draugus atsilankyti ir pamatyti šią puikią ir jaudinančią dramą.
Vaidina geri, parinkti lošėjai.
Pradžia 8 val. vakare.

Rengimo Komisija

ALDLD 162 Kp. Rengiasi Liaudies Balso Vajui

TORONTO. — Šių metų lapkričio 14 dieną atsibuvo ALDLD 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė gerokas skaičius narių. Buvo išduoti raportai įvairių draugijos komisijų.

Kuopos valdyba raportavo, kad kuopos finansai ligšiol dar suvedami lygiomis.

Švietimo komisija raportavo, kad surado talentingą mokytoją drg. Mačį lietuvių vaikučių lavinimui kalbos ir rašybos ir auklėjimui lietuvybės; mokyklėlė jau veikianti.

Daily Clarion vajaus komisija raportavo, kad kvotą del Daily Clarion sukelta pilnai, pinigai perduoti Daily Clarion administracijai ir gautas pagyrimas, kad lietuviai pirmieji išpildė kvotą ir užsipelnė atsižymėjimo ženklą—raudonąją vėliavą, kurią gaus vajui pasibaigus, jei kitų tautų organizacijos nenukunkuruos.

Darbininkiškų atstovų pravedimui į miesto valdybą komisija raportavo, kad rinkiminių išlaidu kvota jau įpusėjus ir darbas tęsiamas toliau.

Moterų sekcija raportavo, kad moterys turėjusios porą Toronto lietuvių moterų masinių mitingų ir padarę nutarimą masiniai streikuoti prieš pieno pabranginimą, nepirkti pieno, kol kompanijos nenumažins kainų. Streikas įgyvendintas ir tęsiamas organizuotai ne vien tarp lietuvių, bet ir tarp kitataučių.

Parengimų komisija pasižymėjusi darbštumu draugijos labui, kaipo nuolatinis draugijos pajamų šaltinis, pridavė $9.32, surinkusi iš smulkių pajamų, ir darbą tęsianti toliau.

Virš to, buvo apsvarstyta daug smulkių bėgamų draugijos reikalų ir prieita prie laiškų skaitymo. Svarbiausias laiškas, tai Liaudies Balso atsikreipimas į draugiją, kad ateinantiems metams Kanados lietuviams savo laikraščio išlaikymui reikalinga sukelti $1,000 pinigais ir 200 naujų skaitytojų. Draugijos nariai, įvertindami tą svarbiausį reikalą—vienintelio lietuviško laikraščio išlaikymą, užsidėjo sau kvotą $200 ir gauti 40 naujų skaitytojų, ir kad tą pareigą atlikti, išrinko komisiją iš penkių narių, kurie dės pastangas sekmingai vajų pravesti.

J. Šutas

NEBŪK ŽILAS

Stebūklingos gyduolės, kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plaiskanas. Šias gyduoles privalėtų turėt kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba plaiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasiūlome didelį $2.00 pakelį už $1.00. Užsisakyk šiandien ir sutaupyk dolerį. Jeigu nebūsite pilnai patenkinti, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.
VALORTONE HERB. CO.
P.O. Box 54, Danville, Ill., USA

LA 4325 Gyv. HA 7855
S. DERGEL
Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla